

KARLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ZIMA 2022 | Vydává Obec Velké Karlovice | www.velkekarlovice.cz

Vážení a milí spoluobčané,

poslední listopadovou neděli jsme mohli po dvouleté přestávce navštívit Kateřinský jarmark, který přilákal velké množství prodejců a návštěvníků, a to nejen z Velkých Karlovic. Tradiční kulturní program byl obohacen o vystupující z oravské obce Babín, s kterou máme uzavřenou Smlouvu o přeshraniční spolupráci. Folklorní skupinu ze Slovenska doprovodil starosta obce Babín, Bc. Martin Matys s manželkou a projektovým manažerem PhDr. Miroslavem Žabenským. Díky projektu s názvem „Dědictví předků v našich rukách“ jsme měli finančně podpořeny všechny rozsahem větší kulturní akce pořádané v letošním roce u Karlovského muzea. Děkuji touto cestou za spolupráci přátelům ze Slovenska a Bc. Kristýně Jakešové, která projekt připravovala za naší obec spolu s Ing. Naděždou Válkovou a paní Dagmar Stoklasovou.

Rovněž tuto neděli započal advent - čas duchovních příprav na Vánoce. Přeji Vám jménem Zastupitelstva obce Velké Karlovice, svého kolegy Josefa Vašuta a pracovníků obecního úřadu klidné adventní dny a ve svátečním duchu prožité Vánoce. Do nového roku 2023 hodně zdraví, životní pohody a rodinného štěstí.

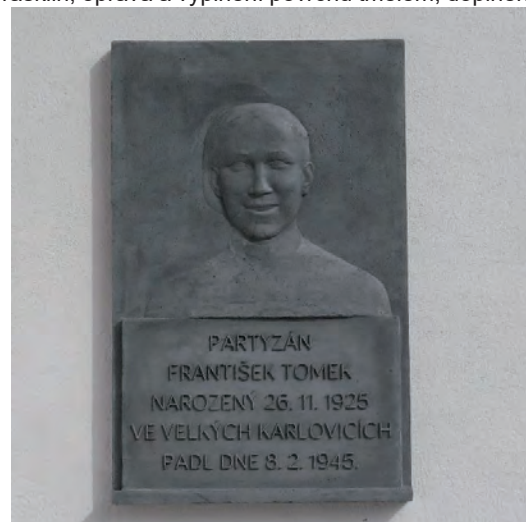
Miroslav Koňářik

PAMÁTNÍK 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

Památník obětem II. světové války, který odhalili Karlovjané u rozcestí Soláň v roce 1960 a jehož autorem je akademický sochař Josef Vajce, byl v letošním roce restaurován. Odborné práce provedla paní Pavla Hradilová ze Zlína. Jednalo se o tyto úkony: mechanické odstranění vegetace, čištění suchou a mokrou cestou, injektáž a prolepení drobných prasklin, oprava a vyplnění povrchu tmelem, doplnění chybějících písmen, oprava a zvýraznění nápisů na obou bočních stranách, biosanace povrchu pískovce a hydrofobizace horizontálních a nejvíce ohrožených částí kamenných prvků přívalovými srážkami. Oprava památníku byla hrazena z rozpočtu obce.

PAMĚTNÍ DESKA

V době, kdy byla budova horní školy opuštěna došlo k odcizení bronzové pamětní desky partyzána Františka Tomka neznámým pachatelem. Po dlouhé odmlce jsme pamětní desku nechali vyrobit a nainstalovat. Vše uskutečnil k naší radosti Karlovjan, MgA. Radek Mužík z Jezerného. Pamětní deska je z jiného materiálu, ale ve stejné podobě. Mnohokrát děkujeme.

ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE 29. 11. 2022

Druhého zasedání ZO se zúčastnilo všech 15 členů zastupitelstva a 31 hostů. V úvodu jednání složil slavnostní slib nový člen, pan Josef Adam, jenž nahradil Ing. Petra Zvěřinu z volební strany Za naše Karlovice, který se vzdal mandátu k datu 24. 11. 2022.

V dalším bodu programu ZO schválilo plnění rozpočtu obce k 31. 10. 2022 a rozpočtové opatření č. 4 ve výši 118 800,- Kč. Nejvíce diskutovaným bodem programu bylo projednání zřízení práva stavby k části pozemku p. č. 4753/2 a pozemku p. č. st. 1726 ve prospěch SKB Velké Karlovice za účelem vybudování stavby označené jako „objekt zázemí biatlonu“. K tomuto bodu byla předložena důvodová zpráva vypracovaná zástupcem v tomto zkráceném znění:

V souvislosti s projektem SKB Velké Karlovice, z. s., spočívajícím ve vybudování zázemí sportovního areálu Miloňovky se tento spolek obrátil na obec Velké Karlovice s nabídkou možnosti podílet se na financování výstavby a umožnit tak realizaci tohoto projektu. Celkové náklady projektu činí 25 307 tis. Kč. Spolek si zajistil financování stavby ve výši 20 400 tis. Kč z vnějších zdrojů, tedy více než 80% vysoutěžené ceny. Obci Velké Karlovice se navrhuje, aby se zapojila do podpory tohoto projektu, a to v rozsahu 4 500 tis. Kč, což jednak umožní realizaci tohoto projektu a obec získá bezúplatně nemovitý majetek v hodnotě cca 25 mil. Kč po době udržitelnosti projektu, tj. po 30. 6. 2035. Po tomto datu nabude účinnosti nájemní smlouva, na jejímž základě bude spolek SKB Velké Karlovice, z. s. i nadále využívat stavbu za symbolické nájemné ve výši 1 Kč/rok. Stavba zázemí je budována jako nekomerční projekt a bude využívána bezplatně veřejností minimálně ze 30 procent její provozní doby. Tímto projektem vznikne zázemí pro sportoviště, na kterém je možné provozovat různé druhy sportů, např. běžecké lyžování, biatlon, jízdu na kole, koleč-

kové lyže, nohejbal, hokejbal, hokej, basketbal. Počítá se se sportováním dětí ze základní školy, mateřské školy a veřejnosti. Po dokončení celého areálu včetně vybudované stavby zázemí umožní aréna Miloňovky poskytovat celoroční využívání sportoviště nejen pro děti, mládež a širokou sportovní veřejnost, ale i pro handicapované sportovce. Pro zveřejnění záměru hlasovalo 13 zastupitelů, 2 se hlasování zdrželi.

V dalších bodech jednání byla schválena Obecně závazná vyhláška o místním poplatku ze psů - poplatek byl navýšen v průměru o 100 Kč. Rovněž byla schválena vyhláška o stanovení obecního systému odpadového hospodářství a vyhláška o místním poplatku za svoz a likvidaci odpadu. Vzhledem k tomu, že Technické služby Vsetín navýšují cenu za poskytované služby o 20 %, bylo zastupitelstvo obce nuceno navýšit základní poplatek na 800,- Kč na občana za rok. Občanům bydlejícím mimo svozovou trasu byl stanoven poplatek ve výši 400,- Kč. I nadále zůstává osvobození od poplatku za odpad u dětí do šesti let a u občanů starších osmdesáti let. Mimo toto osvobození bylo stanoveno ještě 6 druhů úlev. Bližší informace naleznete na internetových stránkách obce www.velkekarlovice.cz.

Mimo výše uvedené body programu zastupitelé projednali žádosti o změnu územního plánu, odměnu členům komisí a výborů, kteří nejsou zvolenými zastupiteli a určili pana Josefa Vašutu, aby spolupracoval za obec Velké Karlovice s odborem územního plánování v záležitostech územního plánu. Dále zastupitelé projednali majetkoprávní záležitosti. Posledním bodem programu byla prezentace kulturních akcí pořádaných příspěvkovou organizací obce - informačním centrem, a plán připravovaných akcí v roce 2023.

Zubní ordinace

Stavební práce v prostorách určených pro zubní lékařku byly začátkem 47. týdne dokončeny. Následně byla položena nová podlahová krytina a započala montáž přístrojového vybavení (křeslo pacienta s vybavením, rentgen, senzor, panoramatický rentgen, kompresor, sterilizační technologie), která byla ukončena 30. 11. 2022. Nyní probíhá montáž nábytku a prostory ordinace připravujeme k posouzení pracovníkům Krajské hygienické stanice ve Zlíně. Souběžně paní doktorka Martina Neubauer vyřizuje potřebná povolení tak, aby provoz ordinace mohl být zahájen počátkem roku 2023. Již před vydáním Karlovského zpravodaje započala registrace pacientů, na kterou jste byli upozorněni hlášením místního rozhlasu a na internetových stránkách obce.

Nejdříve budou registrováni:

1. občané Velkých Karlovic, kteří nejsou registrováni u žádného stomatologa
2. dále občané Velkých Karlovic, kteří jsou v současné době registrováni u jiného lékaře
3. poté budou registrováni ostatní zájemci.

Stavební úpravy v ordinaci zubního lékaře

Vzhledem k tomu, že zpočátku bude paní zubařka ordinovat 2 dny v týdnu, může být čekací doba na vstupní vyšetření i delší než rok. Jakmile bude uvolněna kapacita, zubní lékařka Vám vždy předem zavolá. Dále Vás upozorňujeme, že bez předem domluveného termínu nebude zatím možné nikoho ošetřit. Další termíny registrace Vám budou sděleny stejnou cestou, jako nyní. Děkujeme Vám za pochopení.

(MK)

Nové zubařské křeslo

Informační centrum Velké Karlovice

Po dvou letech plných omezení se dne 27.11.2022 uskutečnil tradiční Kateřinský jarmark. Tato akce probíhala ve spolupráci s partnerskou obcí Babín, ostatně jako všechny větší akce v tomto roce. Jarmark provoněl nejen pochutinami, ale i o první adventní neděli si návštěvníci mohli zakoupit ryze vánoční zboží jako adventní věnce, vánoční ozdoby a dekorace. Adventní náladu nám navodily vystupující soubory jak z naší obce, tak z obce Babín, s ukázkou vánočních zvyků jejich kraje. Hudebně celý den doprovázela hudební muzika Staré Gatě a gajdoš Petr Sovják. Před muzeem jsme mohli potkat trojici tzv. „Lucek“, které pomoučením ochraňovaly před neštěstím. Návštěvníci se také mohli pokochat cukrovou krásou i vyzkoušet zdobení perníčků paní Ivony Žitkové, které probíhalo v expozici skla v Karlovském muzeu.

V průběhu jarmarku byly otevřeny dvě výstavy. V malé galerii byla otevřena výstava betlémů. V hlavních výstavních prostorách byla zahájena výstava „Stopy lidského umu“, Etnologického ústavu Akademie ČR a Ústavu evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a za spolupráce Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. I přes mírnou nepřízeň počasí byla velká návštěvnost a všichni si užili předvánoční atmosféru.

Děkujeme všem za spolupráci a výpomoc a samozřejmě všem zúčastněným za podporu.

Milí spoluobčané, do nového roku Vám kolektiv Informačního centra přeje jen to dobré, pevné zdraví, klid, spoustu lásky od svých nejbližších a vzájemného porozumění.

- 27. 11. 2022 Výstava Stopy lidského umu (do 16. 4. 2023)
- 27. 11. 2022 Výstava Betlémy (do 5. 2. 2023)
- 18. 12. 2022 Vánoční koncert Daniel Hůlka a Lubomír Brabec, 17:00 v kostele
- 26. 12. 2022 Štěpánské koledování s Karlovjankami, 15:30 u kostela
- 30. 12. 2022 Vánoční koncert v kostele Sbor Cantus Gaudium a Zasněžená schola, 17:00
- 18. 2. 2023 Výstava hraček

Akce v IC Zvonice Soláň

- 26. 11. 2022 Vánoční výstava - Antonie Dostálová - Modrobílé vánoce - modrotisk (do 31.1. 2023)
- 11. 12. 2022 Vánoční pečení perníčků. Vůně medu a perníkového koření je v řadě domácností symbolem adventu. Tradiční ukáзка pečení perníčků v kachlových kamnech a jejich zdobení nejen pro děti, ale všechny, kteří se těší na vánoční čas.
- 28. 12. 2022 Vánoční koncert - FLAŠINETÁŘI. Koledy nejen české a slovenské, ale i zahraniční, písničky o zimě, o čekání na Vánoce, o těšení se na Ježíška, o koulovačkách a sáňkování, o sněhu, mrazu i o Mrazíkovi.
- 4. 2. 2023 Bohuška Václavíková + Iva Löffelmannová - výstava obrazů (do 28. 3. 2023)

Termíny plesů v nadcházející sezóně:

- 21.1.2023 Myslivecký ples, hotel Galík
- 11.2.2023 Ples KDU - ČSL, restaurace U Muzea
- 18.2.2023 Valašský bál OÚ s CM Kyčerka, hotel Galík

Ocenění pro obec od společnosti ASEKOL v soutěži „Sbíráme nejlépe“

Začátkem prosince převzal pan místostarosta Josef Vašut ocenění za sběr starého elektra odevzdaného od loňského do letošního září ve sběrných dvorech. Naše obec vyhrála 1. místo v kategorii měst a obcí nad 2000 obyvatel a získala odměnu 20 tisíc Kč. Každý občan v průměru vytřídil takřka 4 kg elektrozařízení.

Třídění odpadu má smysl, získané ocenění je toho dokladem.

Všem obyvatelům, kteří odpad třídíte, děkujeme!

Obnovený provoz na trati Vsetín - Velké Karlovice

Společnost ARRIVA oznamuje, že ode dne 22. prosince 2022 bude opět obnoven provoz vlaků na trati Vsetín - Velké Karlovice. Dbejte, prosím, zvýšené opatrnosti na přejezdech.

Jubilanti za IV. čtvrtletí

Pavel Bukovjan 100 let
1. 12. 2022

80 let

Ludmila Křenková
Marie Dorňáková
Kateřina Provázková
Marie Zbranková
Anna Matochová
Stanislav Rudolf
Jan Křenek
Jiří Volek

85 let

Irena Galíková

90 let

Josefa Tomková

Více jak 90 let

Marie Stoklasová 91 let

Marie Minarčíková 91 let

Františka Kováčová 95 let

Všem srdečně blahopřejeme!

Josef Vašut přebírá cenu od společnosti ASEKOL

Atelier Hofman

Milí karlovští občané, hosté,

nadešel čas adventní, čas vánoční, čas plný kouzla, ale i čas zastavení a rozjímání. V naší galerii na Soláni jsme pro Vás připravili vánoční výstavu, která svým půvabem osloví velké i malé návštěvníky. S nostalgickými obrázky pana Františka Bělohlávek zavzpomínáme na staré časy, plné půvabu a zimních radovánek, ale také i náročné práce okolo chalupy, zvířat a sněhových závějů. Výstavu doplňuje slovenská autorka paní Hana Jánská, jejíž velkou láskou je práce se starým dřevem. Její exponáty v podobě domečků, kapliček, rybiček doslovně ožívají, aby Vás potěšily a Vaše domovy zkrášlily. Práce těchto dvou autorů velmi dobře korespondují s křehkými skleněnými exponáty od paní Ivany Hejnyšové a podtrhují vzájemnou harmonii této výstavy.

Přejeme si všichni, aby letošní Vánoce s našimi nejbližšími byly pohodové, aby i přes starosti s energetickou situací, s dražšími potravinami a válkou na Ukrajině jsme našli lásku a sílu vše ve zdraví překonat.

Věříme, že i naše výstava přispěje ke slavnostní atmosféře svátků vánočních. Ať naše zvonečky svým andělským zvukem přivolají všechny andělské pomocníky tam, kde je jich nejvíce potřeba.

Poděkování

Chtěla bych poděkovat za spolupráci bývalému vedení obecního úřadu a popřát novému vedení hodně úspěchů v dalším zvelebování obce.

Dále bych chtěla poděkovat všem zaměstnancům obecního úřadu, p. Jiřímu Podešvovi, děvčatům ze Zvonice, Informačního centra a Karlovského muzea, p. Jožkovi Korytářovi a personálu hotelu Čarták, chlapcům z Horské služby, p. Jitce Ryplové za velikou trpělivost s čekáním na naše příspěvky do Zpravodaje, neúnavným poštovním panenkám, které jsou v zimě občas mým jediným fyzickým spojením se světem, p. Renátě Holčákové, která nám starším a zapomenutlivým pořídila tzv. knihovnické brýle, děvčatům z lékárny, které mi připomenou, že jsem si zase nevyzvedla léky, paní učitelce Marii Mikulcové za krásné příspěvky z minulosti obce, při jejichž čtení si znovu připomínáme své kořeny a sounáležitost s tvrdým Valašskem.

Závěrem bych chtěla všem výše jmenovaným i všem občanům Velkých Karlovic popřát kouzelné Vánoce a do příštího roku hodně zdraví a splněných přání.....

Marcela Vajceová

Výtěžek tříkrálové sbírky 2022 skutečně pomáhá

Denní stacionář Slunečnice na Halenkově prochází proměnou. Museli jsme zareagovat na zvýšený zájem o naše služby a přesunout denní místnost, ve které uživatelé tráví nejvíce času, do větších prostor. Ty jsme našťastí našli ve stejné budově i ve stejném patře. Místnost je nově vybavena nábytkem podle našich potřeb. Velmi si užíváme především systém vysunovacích boxů, ve kterých máme logicky uspořádané naše pomůcky. Nově máme po ruce malou kuchyňskou linku a skříňky na osobní věci pro uživatele. Nejvíce si ceníme prostoru, do kterého se vešel koutek s křesly a pohovkou. Klienti si volí, zda se chtějí posadit ke stolu, nebo pohodlněji do křesla.

Ve zbylých místnostech úpravy probíhají. Z původní denní místnosti nám vzniká otevřené místo bez stolů a téměř bez nábytku. Sloužit bude především ke cvičení a pohybovým aktivitám.

Vojtěch Petroš, vedoucí Denního stacionáře Slunečnice

Tříkrálová sbírka 2023 se blíží

Největší sbírková akce v České republice se blíží. Letos se velmi těšíme, protože naši obětaví koledníci spolu s vedoucími skupinek vyrazí do ulic a údolí. Vydají se opět po nějakém čase na kopce a samoty. Jsme rádi, že se můžeme vrátit ke staré lidové tradici a za zpěvu koled a přání pokoje celému domu pomáhat lidem, kteří tuto pomoc potřebují. U nás se s kolednickými skupinkami můžete setkat 6. až 8. ledna 2023, kdy budou procházet naším krajem.

Díky vstřícnosti veřejnosti máme možnost zapojit se do charitativního díla. Díky minulé sbírce (2022) jsme mohli obnovit a doplnit vybavení kuchyně, která slouží k aktivitám v průběhu roku, stejně jako společenskou místnost v Denním stacionáři Slunečnice. Finančně jsme přispěli rodinám, které se ocitly v těžké situaci. Z nové sbírky (2023) bychom instalovali fotovoltaickou elektrárnu na Dům pokojného stáří, Nový Hrozenkov 124 a zázemí terénních služeb, Nový Hrozenkov 504. Stále chceme pomáhat rodinám, které se dostanou do problematických situací, jako je nemoc, nepředvídatelná událost apod. Vaše důvěra je pro nás závazkem a současně povzbuzením pro naši práci. Vážíme si Vaší podpory a děkujeme Vám za ni.

Krásné Vánoce a Boží požehnání Vám přejí zaměstnanci Charity Nový Hrozenkov

„Je to o filozofii člověka,“ říká stoletý Pavel Bukovjan

Je středa odpoledne a čeká nás návštěva pana Pavla Bukovjana v Jezerném, který se dožívá 100 let.

Vzhledem k tomu, že stoleté lidi člověk nepotkává často, není úplně snadné si představit, v jakém rozpoložení dotyčného oslavence najde. (Svou roli jistě sehrává i fakt, jak mizerně se člověk někdy cítí, a to je mu o polovinu míň.)

Přiznám se, že obrázek, který se naskytl, když jsme do světnice za panem Bukovjanem vešli, mě překvapil. Právě seděl v křesle u stolu a listoval katalogem s pánským oblečením Atlas For Men.

„Krásný svetr, že? A dávají k němu i hodinky. Na ty mňa vždycky nachytají,“ směje se šibalsky pan Bukovjan a přiznává, že svetrů, mikin a taky hodinek, má už několik.

Vždycky se prý rád hezky oblékl, a taky měl rád „pěkné ženské“, což spolu vlastně tak trochu souvisí. Ovšem evidentně ta „nej“ byla jeho žena Miluška. „Byla krásná, byl to anděl. Můj anděl. Když jsme se brali, mně bylo 26 a jí 24 roků,“ vzpomíná se slzami v očích. „Byli jsme spolu 68 roků, než pak zemřela. Chybí mi moc. Každý večer, než jdu spát, obejdu všechny její fotky,“ kývne hlavou směrem ke stěně. Jen ve světnici jsem zahlédl čtyři její podobizny.

NENUDÍ SE...

Čas nudit se pan Bukovjan prý nemá. Sleduje televizi a taky hodně čte.

„Zajímá mňa vesmír a všechno kolem toho,“ říká a hned ukazuje na tlustou knihu o vesmíru, která leží poblíž televize. „Váží 5 kg a je tam všechno,“ směje se a syje ze sebe vědomosti, jak na běžícím pásu. „Do kosmu bych ale neletěl. Tam nikdy nevíte, jestli sa vůbec vrátíte,“ připouští.

„Hrozně ale obdivuju tuto generaci, ten pokrok, jak jde všechno dopředu,“ uvažuje nahlas. „Kdybych byl mladý, tak bych to tu střílil a odešel do Rakouska, tam je čistě a krásně.“ Jedním dechem však dodává, že i Jezerné teď - to je paráda. „Cesta. Všecko z kameňa a dobře udělané to ogaři mají. Já temu rozumím.“

A jaký že je jeho recept na stoleté žití?

Prý je to o filozofii člověka. On sám radí: za prvé nekouřit. Za druhé „nechlastat“. Maximálně jednu až dvě skleničky a opravdu to dodržovat, mít tu pevnou vůli. Sám nepohrdne především griotkou. No a za třetí být optimista.

„Sto roků je hodně, ale byl bych rád, kdybych sa ešče dožil volby toho prezidenta. Zažil jsem jich už dost. Nejlepší byl Masaryk, to je jasné. Babiš není špatný. Dal nám po té dvoutisícovce a tým nás dostal,“ směje se od srdce oslavenec. A už se těší, jak si dá oblíbené pívko, které kromě spousty jiného od pánů z obce také dostal...

(ren)

Náš lékař MUDr. David Nosek

Probíhá čas adventní, a protože jsem v minulých letech už dvakrát přispěl do Karlovského zpravodaje, rozhodl jsem se napsat tento text potřetí i letos.

Předpokládám, že mě a mou rodinu už nějakým způsobem poznal, nebo o nás alespoň zaslechl, téměř každý z Vás. Tak jako Vy poznáváte nás i my poznáváme Vás. Už jsem se povětšinou zvládl zorientovat kdo s kým, kde a jak je propletený příbuzností, sousedstvím, přátelstvím. Je třeba znovu poděkovat za přátelské přijetí mezi Vámi, neboť místo narození si člověk nevybírá, ale místo k životu ano. S radostí mohu říct, že ve spolupráci s Vámi jsme ušli několik dalších kroků v plnění našich představ a snů. Ale ještě jich je několik před námi. Prošel, projel a poznal jsem podrobněji karlovská údolí i některé samoty, tím jsem si vzal za své místní místopisné pojmenování a neztrácím se ve Vašich povídkách. Některá další místa si nechávám ještě na budoucí motivy výletních výprav.

Z pracovní-profesního hlediska spolu řešíme v ordinaci zdravotní problematiku třetím rokem. Stále při Vašich návštěvách myslím a řídím se pravidlem, které jsem psal v prvním článku před 2 lety, a to, že u každého jednotlivého pacienta postupuji stejně jako by byl členem mé vlastní rodiny. Tedy i podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Je třeba si připomenout, že i když nás televize zásobuje sci-fi možnostmi, jsou limity vědeckého pokroku medicíny a možnosti zdravotnictví omezené, a proto je třeba předcházet problémům a starat se o své tělo, protože lékař je poradce a zdravotní péče není autoservis. Při pohledu zpět byl uplynulý čas v ordinaci také časem poznávání se. Nyní se snažím ze všech sil o pohled do budoucnosti, aby zdravotní péče a Váš komfort byly adekvátní 21. století a snad i co možná pokročilejší než třeba u mých kolegů v jiných ordinacích. I toto byla a stále je představa, se kterou jsme do Karlovic přišli, a od začátku jsme se s ní netajili. Většina dobrých věcí nejde provést ukvapeně ze dne na den, ale doufám a pevně věřím, že kroky k tomuto cíli jsou v pohybu, a že za rok touto dobou při návštěvě ordinace si třeba na tato slova vzpomenete.

Ve svých článcích jsem se snažil vyjádřit dojmy a myšlenky ze života ve Velkých Karlovicích a předat je Vám všem. Poslední rok opět nebyl pro nikoho jednoduchý, a všichni doufali v opak. Krize střídá krizi

a světlo na konci temného podchodu se zdá být jen jiskřičkou. Nicméně je na každém z nás, aby tu jiskru naděje pro mír a klid opatroval ve svém nitru. A když se lidé dobré vůle sejdou na jednom místě, jako například na karlovské pouti nebo jarmarku, tak na těchto, anebo po těchto akcích vidím ve Vašich tvářích více radosti, uklidnění a smířlivosti. Proto je asi člověk nazýván tvorem společenským. Protože společnost a spolupráce nás pozvedla do dnešního stavu a podoby. Proto je třeba takové akce udržovat, podporovat a rozvíjet, třeba jen naší účastí. Vlastně komunikace je nejlepším prostředkem k vyjasnění nedorozumění, která mezi lidmi vznikají na základě nedostatku nebo neúplnosti informací mezi námi. Neplatí to jen pro Velké Karlovice, ale pro celý velký svět. Tudíž výzva z mé strany je, abychom mezi sebou dostatečně mluvili v klidné atmosféře. A protože jsem já osobně ještě doslova i obrazně nikdy nikomu hlavu za nic neutrhnu, ani proti nikomu nechovám zášť, a tedy pokud by Vás snad něco ohledně mé osoby zajímalo nebo trápilo, tak víte, kde mě najdete.

Závěrem, tak jako v minulých letech, mi dovoluťe popřát Vám všem klidné prožití vánočního času a doufám, že to tentokrát konečně vyjde, i lepší příští rok 2023, v kterém se všichni musíme přičinit, aby byl opravdu lepší!

David Nosek, praktický lékař ve Velkých Karlovicích

Pan doktor se synem na jarmarku

Velké Karlovice - útočiště pro občany z Ukrajiny

Jak začít? Válka. Bohužel to není jen slovo, které budí vzpomínky, ale žije se dnes. S prvním dnem, kdy na Ukrajině začala, jsme doma s napětím čekali doslova na každou zprávu s nadějí a přáním rychlého konce ve prospěch Ukrajiny. Byli jsme svědky útěku mnoha lidí, troufám si říci, že převážně ze strachu o své děti. Vlna solidarity Čechů byla obrovská. I na mnoha místech v našem okolí byla nabídnuta místa k bydlení pro ukrajinské občany, a tak jsme měli možnost nabídnout pomoc nejen anonymní, přes různé sbírky, ale i konkrétním osobám. Zkušenosti ze společného soužití se samozřejmě časem začaly velice lišit. Negativní zprávy, jak se zdá, se šíří mnohem snáz a rychleji a bohužel často nepopisují osobní zkušenost a bývají i nepravdivé. Jsem proto opravdu vděčná za tu svou zkušenost, i za to, že je jednoznačně pozitivní. Ráda bych se o ni podělila.

Na konci března přijaly nabídku k ubytování ve Velkých Karlovicích dvě mladé ženy, Marina a Sofie. Přicestovaly osobním autem se dvěma dětmi, kočkami a psem. Povinností těch, kteří přicestovali do naší republiky se svými zvířaty, bylo, nechat je vyšetřit veterinářem dvakrát do deseti dnů od příjezdu. Bylo nutné potvrdit, že jsou zvířata zdravá a případně naočkovat proti vzteklině. Tak jsem se poprvé setkala s lidmi prchajícími před válkou. První setkání bylo dost rozpačité, moje angličtina se opášovala těžko, Marina mluvila anglicky velice dobře, pomáhal zpočátku i překladáč Ukrajinsko-český. Po vyšetření zvířat byl čas na krátké seznámení, ale tématu zážitků z Ukrajiny jsem se nějak z počátku záměrně vyhýbala. Další setkání pak bylo několik a nejen v ošetřovně. Podnikly jsme společně i s dětmi několik vzájemných návštěv i krátkých výletů. Mohla jsem tak časem vyslechnout jejich příběh, který je zavedl až sem.

Jejich útěk začal záhy po začátku války. Sofie žila se svými dvěma dětmi a manželem v novém rodinném domku na okraji Kyjeva, kde přímo z oken mohli bohužel sledovat postup první okupační linie Ruské armády. Zvuky sirén, stíhacích letadel, tanků a zbraní vydrželi poslouchat pouze dva dny. Děti většinou totiž pod stolem s rukama na uších. Marina, mladší sestra Sofie, která se dva dny před začátkem invaze vrátila z Francie, žila v centru Kyjeva. Společně naložily do auta děti, zvířata, která s nimi žila trvale několik let v domácnosti a pár nejnужnějších věcí a vyrazily do Užhorodu. Tam strávily měsíc, avšak situace se spíše zhoršovala, necítily se bezpečně ani tam. Proto se rozhodly vyrazit dál. Jejich cesta skončila v jednom z karlovických údolí. Za pár týdnů za nimi docestovala autobusem další sestra a sestřenice se dvěma holčičkami předškolního věku.

Holčičky neustále kreslily ukrajinské vlajky a srdce

Vděčnost za služby, které jsem jejich zvířatům poskytla, byla velká a plná emocí. Upřímně chtěly vše vrátit nabídkou pomoci s čímkoliv, nebály by se žádné činnosti. Nebraly jedinou pomoc jako samozřejmost. Terasu mi zdobí krásná hortenzie, kterou jsem dostala na druhém setkání. Na zahradě máme odborně ostříhanou a zformovanou borovici. Čas strávený prací jim také určitě pomáhal na chvíli zapomenout na svou těžkou situaci. Když jsme pak řešily těžký úraz jedné z koček a musela

být referována na jiné pracoviště, nabízela jsem pomoc s profinancováním celé léčby z projektu „Veterináři bez hranic“ a odpověď bylo: „Vy jste toho pro nás udělali už dost, nechte to jiným“.

Zaměstnání děvčata na delší dobu u nás nehledala, opravdu věřila, že do konce školního roku budou moci domů. Bohužel se ani do června na Ukrajině situace nezlepšila. Ubytování ve stávající chatě s nástupem letní sezony už nebylo možné a bylo nutné najít místo jinde. Dlouho však marně. V tu dobu nebyla překážkou k přijetí jen

zvířata, ale na některých nabízených místech i děti. Pokud by se nové místo nenalezlo, jediné řešení by bylo vrátit se domů, přetrvával ale strach, že opět vystaví děti tomu nepředstavitelnému stresu. Když se na nás Marina obracela s žádostí o pomoc, netušila jsem, jak rychle to bude možné. Svěřila jsem se hned napoprvé na tom správném místě a opravdu upřímně Bohu díky. Místní rodina, na kterou jsem se obrátila, ze všech svých sil hledala řešení, aby se všichni nemuseli předčasně vrátit domů. A našla. Velmi si jich za to vážím. Když jsme jim nakonec oznámili, že mají kam jít, neobešlo se to bez slz v očích na obou stranách. Velké Karlovice na konci června tedy všichni opustili a přestěhovali se na jižní Moravu. Všechny nás pak děvčata o prázdninách pozvala za nimi. Opět jsem musela smeknout před jejich šetrností, s jakou ke všemu propůjčenému přistupovaly a skromností, ve které žily i vychovávaly děti. Se začátkem školního roku stála děvčata opět před těžkým rozhodováním. Vrátit se domů opravdu chtěly, jakmile to bude trochu bezpečnější. Nakonec koncem září, po šesti měsících, odjely zpět do svých domovů.

V kontaktu jsme dodnes. Když jsem Marině psala přání k svátku, přišla mi odpověď: „Ahoj, držíme se, schováváme se v krytu.“ Dost mě to rozhodilo. Až do toho dne byl kolem Kyjeva vcelku klid. Večer jsem ve zprávách zjistila, že proběhlo velké ostřelování po celém území. Pocity, které prožívám, při každé zprávě o dalším ruské akci jsou teď úplně jiné. Mít někoho známého na Ukrajině nebo ne, je opravdu velký rozdíl. Když na zprávu, kterou jsem Sofii i Marině psala v pátek, neodpověděly obě do středy a pak zjistím, že byly ve spojení obě naposledy v pátek kolem šesté večer, nejde nemít strach. Nakonec byl důvodem výpadek elektřiny a odpojení od mobilní sítě.

„Děkuji za optání, děti chodí do školy, studium je těžké, protože máme neustále nálety a oni jsou nuceni sedět v protiletectvých krytech.“

„...dnešek byl děsivý, ale věříme ve vítězství. Děti jsou až do ostřelování doma. Jsme v pořádku.“

„...jsme všichni spolu, včerejšek byl velmi děsivý. Teď taky, ale už jsme se trochu uklidnili, nemáme světlo, čekáme na spojení.“

„Ahoj, omlouvám se za odpověď až po několika dnech. Kvůli častým výpadekům elektřiny jsou problémy s mobilní i internetovou komunikací. Teď naše večery většinou trávíme při svíčkách.“

„Ahoj, děkujeme vám za váš zájem! Dnes ráno byl Kyjev opět ostřelován. U nás je vše v pořádku, držíme se, Rusku se nevzdáme. Děkuji za vaši podporu.“

To je jen část naší komunikace během podzimu. Děsivá představa.

Osobně jsem se neubránila představit si a vnitřně prožít různé až hrůzné situace ukrajinských lidí. Zpočátku jsem si prožívala představy, jak opouštím manžela a nejstaršího syna na hranicích a odjíždím s třemi dětmi do úplného neznáma, s jazykovou bariérou a s neuvěřitelným strachem o ty, které tam zanecháváme. Anebo zůstávám a přežívám s celou rodinou ve sklepě několik týdnů. Bohužel jsem si po čase musela i představovat situaci, kdy v cizí zemi, kdy se sotva před dětmi držím, musím čelit agresivnímu chování místních obyvatel. Poškrábaná auta, výkřiky na ulicích typu „kvůli tobě máme teď všechno drahé“, „kvůli tobě nebudou mít Češi práci“, jsou bohužel také realitou. Jde však převážně o problém velkých měst. Musím říci, že děvčata se u nás cítila velice dobře a doufám, že k té bolesti, kterou určitě ve skrytu prožívaly, nepřibyl i další podobně zlý zážitek.

Mimochodem, jejich společná práce pod vedením právě Sofie, zahradní architektky, nám je bude určitě dlouho připomínat. Jejich dílem je trvalá výsadba pod okny školní kuchyně před naší základní školou.

Lenka Holčáková

V KNIHOVNĚ OD VŠEHO TROCHU

Bylo vám ty poslední týdny v naší knihovně ale rušno...

Již podruhé jsme přivítali cestovatelku Viktoru Rys. Tentokrát nám povídala o své návštěvě v Albánii, zemi plné příběhů. (A jen pro doplnění, opět se na ni můžete těšit už v únoru, kdy bude vyprávět o své poslední cestě do Arménie).

Další přednáška byla z trošku jiného soudku, nesla název Hřejivá náruč alkoholu a taktéž stála za to. Autentické povídání člověka, který se kvůli pití dostal až do pekla, zasáhla a oslovila. Svou intimitou i syrovostí...

A pak se v knihovně uskutečnil Večer v kouzelném světě pohádek... Měli jsme narváno. Kam se člověk podíval, samá pohádková bytost. Děti už od čtyř let si s pohádkami poradily, úkoly splnily a pohádkové bytosti nasměrovaly zpět do těch správných pohádek....

I letos jsme se zapojili do akce Diakonie - Krabice od bot a vy jste nám v tom opět pomohli. Balíčky už doputovaly ke všem potřebným dětem. Díky vám si i letos budou moci holky a kluci pod stromečkem svůj dárek rozbalit...

V tom předvánočním čase se opravdu dveře v knihovně netrhnou... děti ze školky vystřídaly ty ze školy. Přišly pobesedovat, za pohádkou, ale také se podívat na náš betlém...

Poslední velkou akcí naší knihovny bude vlastně již tradičně Koncert, tentokrát skoro vánoční - Daniela Hůlky a Lubomíra Brabce v kostele Panny Marie Sněžné. Máme vyprodáno...

A aby byl výčet kompletní, nesmíme zapomenout, že se v naší knihovně pravidelně cvičí jóga, probíhá výuka angličtiny pro děti a je tady k dispozici naše herna pro nejmenší...

Prostě žije to tu...za což jsme rádi. Moc vám všem za vaši přízeň děkujeme a budeme se snažit dělat vše pro to, abyste nám ji zachovali i nadále...

Velké, velké poděkování všem našim pomocníkům a dobrým duším ...

Mějte všichni požehnané, klidné svátky vánoční...

Renata Holčáková, knihovnice

Prosinec

*Po sněhu půjdu čistém, bílém,
hru v srdci zvonkovou*

Vánoční země je mým cílem.

*Až hvězdy vyplovou,
tu budu blízko již.*

*A budu ještě blíž,
až lesní půjdu tmou.*

*Mír ovane mě jako z chlěva,
v němž vůl a oslík klímají,
světýlka stříknou zprava, leva,
noc modrá vzlykne šalmají,
tu budu blízko již.*

*Ach, jsem tak blízko již,
snad pastýři mne poznají...*

Fráňa Šrámek

Zimo, buď pozdravena

Zimo, tvůj příchod do našich údolí ohlásí hučení hor a voda vymyje všechny ráztky. Kapky deště vystřídají bílé sněhové vločky, které definitivně uhasí zbytky mnohobarevných plamenů, jimiž ještě před časem hořely stráně. Pod bílou teplou peřinou, která se snese do našich údolí, budou dál tiše tlít hromady listů, sesypané častými listopadovými větry.

Zimo, tvůj meteorologický čas nastává 1. prosince, tvůj čas astronomický začíná těsně před Vánocemi, 21. prosince, s příchodem zimního slunovratu. Nastává čas dvanácti nocí.

O Vánocích vstoupilo do valašských chalup vždy něco z pohádky. Na dveře tichounce zaťukala Pověra, do koutů světnice (jizby) se postavily Zvyky a Obyčeje. Najednou bylo všude nějak málo místa, ale více lásky, pokory a porozumění, také tajemných kouzel.

Na Štědrý den jsme se vždy postili a maminka nám slibovala, že večer uvidíme zlaté prasátko. Odpoledne tetka tajně nastrojila vánoční stromeček a maminka prostřela na stůl vánoční ubrus, který jindy v roce neprostírala. Na něj pak položila věnec uvitý při dožínkách, co po štědrovečerní večeři tatka odnesl do sadu. Před večerí jsme šli všichni na hřbitov s malým smrkovým stromečkem.

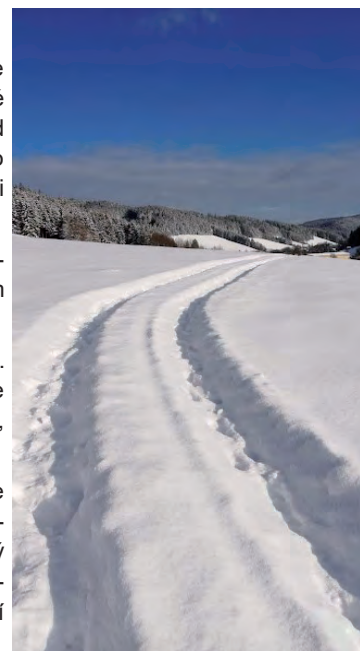
O Štědrém dnu a na Boží hod naši předkové nesměli hrát karty, nechodilo se do hospody ani na návštěvu k rodině. Teprve na Štěpána se rodina rozcházela po návštěvách. Chodilo se po koledě.

Nastal čas konce roku, čas radosti...

I letos skončí rok, rok 2022. Skončí nám všem, ale třeba některým z nás skončí i něco víc, co bude možná i bolet...

Zimy jsou ve valašských horách skutečné, občas plné jiskřivé spousty čistého sněhu. Tiché, přirozeně krásné, bez mlhy, se sluncem, které se zarudlé pomalu kutálí nad hřebeny zadumaných hor.

Buď pozdravena, zimo.

Marie Mikulcová, fotografie Daniela Jurečková

KARLOVSKÝ TROJLÍSTEK INFORMUJE

Kalendářní rok, v němž významně převládají dvojky, se pomalu blíží ke svému konci. Adventní čas je v plném proudu a každý z nás upíná své myšlenky právě k vánočním svátkům.

My se však pomyslně přeneseme ještě do měsíce října do areálu Machůzky. Právě tady totiž děti ze třídy Motýlků a Včelíček strávily tvořivé podzimní dopoledne. Přírodniny nás doprovázely doslova na každém kroku - frotáž podzimního listí, tvoření náramku ze zeleniny a dřevěných korálků, skládání obrázků z kaštanů, závodivá pohybová hra se šiškami. A závěr? Ten patřil voňavým a šťavnatým špekáčkům. Neuběhl ani týden a od písniček k táboráku jsme se přesunuli k vážné hudbě. Skladby od Johanna Sebastiana Bacha nás navnadily na královskou hudební hostinu v režii pana Kubáta, při níž zazněly krásné klavírní skladby z Knihy pro Annu Magdalenu Bachovou a Malá preludia a fughetty. Nejen pro děti bylo toto představení velmi zajímavým hudebním zážitkem, u kterého jsme si zazpívali a zahráli na Orffovy nástroje. Další své smysly jsme zapojili při tradičním pečení jablečného štrúdlu, který provoněl celou naši školku. S příchodem prosince nastala dětmi tolik očekávaná chvíle - návštěva Mikuláše, anděla a čerta. Po dlouhé covidové pauze jsme se mohli opět setkat i s rodiči na naší školní zahradě a společně se těšit na příchod známé trojice, která hodné děti obdarovává a zlobidýlka postraší. O tom, že v karlovské školce jsou jen hodné děti, svědčí i fakt, že po odchodu čerta se počet dětí v naší školce nesnížil. Děkujeme panu Gáškoví, který nám koňským spřežením přivezl Mikuláše a anděla v podání Jiřího Podešvy a Ivety Podešvové. Ta svůj andělský hlas nechala naplno rozeznít při zpěvu písně Andělská od Zuzany Navarové. A čert? Jakub Podešva předvedl přesvědčivý herecký výkon - z babičky s endoprotézou kyčelního kloubu se ve vteřinu stalo zlé čertisko a po

chvilí zase nadaný kytarista. Po rozsvícení našeho vánočního stromu a vypuštění balónek s přáním do světa se děti dočkaly mikulášských balíčků. Předvánoční atmosféru zažily děti ze třídy Motýlků také na hvězdárně ve Valašském Meziříčí, kde získaly poznatky o mikulášských a vánočních tradicích a symbolech z hlediska přírodních věd. A tak už víme, jak vzniká uhlí, které nadělovali čerti. Už víme, jak vznikají sněhové vločky, na které tak netrpělivě čekáme. Už víme, jak ve skutečnosti vypadá kometa a která hvězda se na Štědrý den objeví jako první. Na závěr jsme si se skřítky z hvězdárny vyrobili i krásnou vánoční ozdobu. A co Ježíšek? Nejen o něm jsme si povídali v místní knihovně s paní Holčákovou. Děkujeme tak za krásně strávenou adventní chvíli s knihami.

V závěru tohoto kalendářního roku nastal čas poděkovat našim sponzorům, kteří za rok 2022 podpořili naše předškolní vzdělávání, a to Páté lesní a. s., Penzionu a restauraci Skláf Karolinka, Tomáši Chudějovi, Marii Růčkové, Jiřímu Podešvovi, Lucii Valigurové a dalším, kteří nás jakkoliv podpořili. Také děkují Obci Velké Karlovice a rodičům za celoroční vzájemnou spolupráci.

Ráda bych Vám, milí čtenáři, popřála za celý kolektiv mateřské školy krásné a klidné Vánoce, aby se Vám splnila všechna Vaše přání a předsevzetí v novém roce 2023.

Jana Maňáková

Farní dění v adventním čase

Advent

Slovo advent pochází z latinského slova „adventus“ - příchod, myšleno příchod Mesiáše, Krista. Pro křesťany je to začátek duchovního roku a slaví se 4 neděle před Štědrým dnem. Představuje duchovní přípravu na Vánoce, dobu rozjímání a dobročinnosti. Často, ale převládá především shon s úklidem, pečením a nakupováním dárků.

Ve svém okolí můžeme slyšet: „Už je toho na mě moc, nestíhám,“ ke zhroutení někdy není daleko... Ale proč bychom se vlastně neměli zhroutit, „do Boží náruče“! Kdo jiný má nadhled nade všemi věcmi i nad těmi mými?

„Pane, přijď se svou mocí do mého života, do mé kanceláře, do školy a školky, na mé pracoviště, do mé domácnosti, do mého shonu. Přijď a ujmí se vlády, ať opravdu letos poznám opravdovost a velikost Vánoc, s nejbližší rodinou, přáteli, ale i nemocnými a osamocenými.

Svatý Mikuláš ve Velkých Karlovicích

Letos se v naší obci Mikuláš doslova zabydlel. I když jeho svátek přesně vychází na úterý 6.prosince, tak s předstihem si nemohl nechat ujít návštěvu mateřské školy, následně spanilou jízdu v motorovém kočáře přes všechna údolí Karlovic, až po poslední návštěvu, kterou si nechal na 2. adventní neděli ve velkokarlovickém kostelíku.

Děti nejprve čekaly s obrovským očekáváním, jestli se náhodou svatému Mikulášovi něco nestalo nebo jestli nezapomněl přijít. Je však vidět, že v tomto má svatý Mikuláš jasno, nerad by dětičky o svůj příchod připravil, neboť v tom je jeho hlavní poslání, dělat radost, obdarovávat, ale hlavně odlehčit v době adventní a připomenout, že těšení se na sv. Mikuláše je jen předobraz veliké radosti, která nás čeká na Štědrý den, a tou je svátek narození Božího dítěte.

Roráty

Tento příznačný název nemusí na první dojem působit adventně, ale je tomu přesně naopak a roráty (neboli mše svaté před rozedněním) bezprostředně k tomu období patří. V naší farnosti jsou v adventu roráty každé úterý a čtvrtek od 6:30 h, a to převážně pro naše nejmladší, tedy děti, kterým se i promluva uzpůsobila.

Jejich příchod do kostelíčka je obohacen nesením lucerniček se svítilkami, kterými osvětlují oltář a přitměněný kostelík. Jednou jeden klučina, jmenuje se Martínek donesl svítiličku anděla s 20 diodovými světly, ten to tam opravdu rozzářil. Jeho odpověď byla „že zrovna ráno žádnou lucerničku nenašel“, prý anděl byl po ruce a měřil bezmála 1/2metru.

Na konci mše svaté se vždy nalepují hvězdičky na papírové nebe nad jeslemi Ježíška, aby při narození měl rozzářený betlém. A aby toho nebylo málo, tak v pastoračním centru obětavé maminky mají nachystanou snídani, abychom byli posilněni nejen na duši, ale i na těle.

Poděkování:

Poděkování patří určitě našemu duchovnímu o. Františkovi, za jeho přítomnost, sloužené mše svaté, návštěvy nemocných a starších.

Poděkování patří varhaníku Danu Mikeškoví za jeho hudební doprovod a varhanicím občas zaskakujícím, také Zasněžené scholy za pěvecký přínos při slavení liturgie.

Poděkování patří všem, kteří se jakýmkoliv způsobem účastnili příprav Mikuláše, rorátů a každotýdenních úklidů kostela i pastoračního centra, včetně květinových výzdob.

Pozvání na slavnostní mše svaté a akce v Karlovském kostele:

- 18.12.2022 4. adventní neděle (ranní) 8:00h, (hrubá) 10:30h
- 18.12.2022 Koncert Daniela Hůlky a Lubomíra Brabce 18:00h
- 24.12.2022 Štědrý den (půlnoční) 24:00h
- 25.12.2022 Boží Narození (ranní) 8:00h, (hrubá) 10:30h
- 26.12.2022 Svátek svatého Štěpána (pouze 1 mše svatá) 9:00h
- 26.12.2022 Karlovjanky (koledování u stromu i s něčím teplým na zahřátí) 15:30h
- 30.12.2022 Koncert farního sboru a jejich hostů 17:00 h
- 31.12.2022 Silvestr (poděkování starému roku) adorace 15:00 h, mše sv. 16:00h
- 1.1.2023 Nový rok, Matce Boží, Panně Marii (ranní) 8:00 h (hrubá) 10:00h

S přáním Božího požehnání a otevřenosti v srdci k sobě a navzájem Miša a Petr Koňářikovi

Karlovtští senioři v podzimním čase

„Na podzim dobře, v zimě zle, na jaro čekáme, ať už tu je.“

Podzim je časem sklizně a přípravy na zimu. Je vlastně podobný jaru, protože v krátkém čase se musí všechno stihnout a nachystat. Když se podzim vydaří, ukrojí pak velký kus zimy. Ta kdysi dávno začínala na konci října a trvala do dubna. Sněžení v květnu nebylo žádnou zvláštní událostí. Stejně tak v listopadu na dušičky mráz nebo sníh, který zasypal hroby krásně vyzdobené živými květy.

Letošní podzim byl nebývale teplý a určitě nás všechny potěšil. Nemuseli jsme tolik topit, a tak se radovala i naše peněženka. A bylo na všechno dost času a většinou jsme toho stihli poměrně hodně. I když správný zahradník nikdy neřekne, že je se vším hotov.

V tomto podzimním čase nelenili ani naši senioři. Od konce srpna začaly pravidelné schůzky a uskutečnily se i pěkné akce a zajímavé besedy.

V říjnu proběhlo naše oblíbené zábavní odpoledne, tradičně v restauraci U Muzea. Pobavili jsme se při živé hudbě, o kterou se letos postarali dva naši karlovtští harmonikáři. Zpívalo se, bylo veselo, došlo i na bohatou tombolu. Škoda jen, že mužské hlasy v tomto pěveckém sboru stále chybí.

A chybí i na našich schůzkách. Velmi názorně se to projevilo na přednášce, se kterou mezi nás přišel včelař pan Miroslav Urban. Zdálo se, že byl zpočátku zaskočen tou absolutní převahou žen v naší zasedačce, asi to připomínalo situaci v zimním úlu. Ale brzy se vše srovnalo, protože přítomné včelky byly velmi hodné a milé. Takže pan včelař nám povyprávěl všechno od Adama, jak to se včelami a přírodou kolem nás vlastně je. A došlo i na odborné téma, jak poznáme kvalitní med, kolik druhů medu tu máme a jak šetrně zacházet s medem, který zkrystalizoval. Život včel je obdivuhodný tím, jak je v úlu všechno dokonale zorganizováno. Včela hned po vyhlídnutí začne pracovat, nejdříve jako čistka, pak koička, krmička, stavitelka, strážkyně česna a nakonec létavka. Ta pak začne nosit do úlu vodu, nektar a pyl. V lidské řeči to znamená, že včelka za svůj krátký život vystřídává několik profesí. Na rozdíl od lidí na to ale nepotřebuje žádnou rekvalifikaci, tuto schopnost má prostě vrozenou. Včelka v plné sezoně nemá dlouhý život, žije jen pár týdnů a doslova se ulétá a upracuje k smrti. Tak až budete mlsat med, vzpomeňte si na včelky, kterým vděčíte za tu dobrotu.

Další přednášku pro nás připravila naše zdravotnice paní Irenka Lovasová. Tentokrát na téma, jak předcházet zbytečným pádům a tím i úrazům, které je obvykle provází. Většinou máme pády spojené s venkovním prostředím, hlavně v zimním období. Ovšem neméně nebezpečné jsou i naše domácnosti. Špatné osvětlení, schody, mokré podlahy, kluzké povrchy v koupelnách, to všechno jsou riziková místa. Také při mytí oken nebo věšení záclon není nejlepším pomocníkem židle, a už vůbec ne ta na kolečkách. Zkrátka a dobře, ve vyšším věku a zejména ve spojení se zdravotními problémy musíme být opatrnější. Mít na nohou dobré obutí, ve sprše nebo vaně úchytky nebo madla, na procházky si vzít hůlky. Je toho opravdu hodně, na co si musíme dát pozor. Ještě že máme naši dobrou zdravotnici po ruce, v případě maléru bude první pomoc okamžitá. Jsme rádi, že se stará o naše zdraví a také o občerstvení nás všech na našich schůzkách.

Na konci listopadu nám připravila velmi zajímavou besedu vedoucí našeho karlovského muzea paní Soňa Kollandová. Přišla nám povyprávět o historii vzniku muzea, kdy a jak to vlastně všechno začalo. A také o současnosti, o všech akcích a výstavách, které se zde v průběhu roku konají. Na začátku byla myšlenka zřízení výstavní síně, kde by se soustředily všechny sesbírané materiály a předměty. Uskutečnění této krásné myšlenky se začalo realizovat až po zakoupení kupeckého domu a jeho následné rekonstrukci. V roce 1971 bylo karlovské muzeum slavnostně otevřeno. Z první výstavy, která se zde konala, se dochoval i originální plakát. Množství výstav, které zde byly od té doby k vidění, je nepočítaně. Všichni víme, jak je naše muzeum známé nejen v blízkém okolí. Do muzea každoročně jezdí návštěvníci nejen ze všech koutů naší republiky, ale také z ciziny. O popularitě našeho muzea svědčí i fakt, že za dobu jeho existence je navštívilo téměř 970 tisíc návštěvníků. V roce 2019 proběhla velká sanace muzea spolu s vnitřními úpravami. Tato 200 let stará budova větší ozdravnou kúru opravdu potřebovala.

O našem muzeu by se dalo povídat dlouho, protože těch zajímavostí a toho, co roubený dům pamatuje, by bylo na hodně dlouhé vyprávění. I když se nám nechtělo, bylo třeba skončit a moc poděkovat paní Kollandové, že mezi nás přišla. Snad v příštím roce budeme v zajímavém povídání pokračovat.

Závěr letošního roku patřil výroční členské schůzi našeho spolku. Pozdravit nás přišli i milí hosté. Starosta obce pan Miroslav Koňářík spolu s místostarostou panem Josefem Vašutem. Slavnostní ráz naší schůzi dodalo také vystoupení našich Karlovjanek, které nám přišly zazpívat a svými koledami navodit příjemnou předvánoční atmosféru.

Děkujeme všem našim hostům, že si udělali čas a přišli mezi nás. Děkujeme též za jejich spolupráci v průběhu roku, za jejich rady a náměty pro naši činnost.

Na konci roku je zvykem bilancovat, co rok dal nebo vzal. Ten letošní už nebyl ve znamení covidových příkazů a zákazů, z toho pohledu byl lepší než ty dva minulé. Jenže přišly další maléry a problémy. Přesně podle rčení - do třetice všeho zlého. Musíme si zřejmě zvykat, že dobré časy se hned tak nevrátí.

Jeden pán se svěřil s tím, že když byl malý, bál se tmy. Teď, když mu přijde účet za elektřinu, se bojí světla. Jsou ale světla, kdy se nemusíme bát, že nás vyjdou drazé. Jsou to světla, která svítí v každém z nás. A za ně se neplatí.

Tak Vám všem, naši milí spoluobčané, chceme popřát, aby ta světla v nás všech svítila a hřála po celý příští rok. Protože kde je světlo, je i naděje.

Přejeme Vám všem krásné a spokojené vánoční svátky a v novém roce 2023 hodně zdraví, štěstí a pohodu u Vás doma, ve Vašich rodinách i na Vašich pracovištích.

Váš Spolek karlovských seniorů a Marta Čecháčková

Ocenění Zlínského kraje

Ocenění žáků Zlínského kraje je určeno žákům středních škol, žákům 2. stupně základních škol a žákům odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, kteří dosáhli mimořádných úspěchů v mimoškolní činnosti. Celkem 12 talentovaným mladým lidem ocenění předali hejtmán Radim Holíš, statutární náměstkyně Hana Ančincová a radní Zuzana Fišerová.

ZLÍNSKÝ KRAJ - V Baťově vile ve Zlíně se v tomto roce uskutečnilo slavnostní ocenění žáků Zlínského kraje 2022 za mimořádné úspěchy v mimoškolní činnosti. Vyznamenání a věcné dary z rukou zástupců vedení kraje převzalo 12 nejúspěšnějších studentů, včetně našeho studenta Základní školy Velké Karlovice.

„Za každým úspěchem je spousta práce, pevné vůle, houževnatosti a cílevědomosti. Všem oceněným děkuji za skvělou reprezentaci našeho kraje a přeji jim, aby vytrvali v tom, v čem jsou dobří. A ideálně, aby zůstali našemu kraji věrní a své dovednosti uplatnili nejen teď v mládí, ale i v dospělosti. Takové lidi Zlínský kraj potřebuje,“ řekl hejtmán Radim Holíš.

Oceněným žákům za jejich úsilí poděkovala také radní pro školství a kulturu Z. Fišerová. „Všechny diplomy, medaile a ceny, které žáci už získali, jsou důkazem jejich

pracovitosti a vůle. Obdivují i rodiče, kteří své talentované děti podporují. A poděkování si zaslouží také učitelé, kteří si všímají schopností svěřených žáků a motivují je k tomu, aby prohlubovali svůj talent,“ doplnila radní Zuzana Fišerová.

Jedním z dvanácti oceněných byl Petr Rustler z Velkých Karlovic, který se aktivně zajímá o německý jazyk, historii, chemii, matematiku atd. a v těchto oborech dosahuje výjimečných výsledků. Od minulého roku se mimo jiné stal členem Mensa Česká republika.

(Členem Mensy se stávají lidé s IQ 130 a vyšším. pozn. red.)

Gratulujeme a děkujeme za reprezentaci naší školy a obce.

Poděkování patří především Petrovi, ale také paní ředitelce Mgr. Svatavě Koňaříkové, Mgr. Jindřišce Paprskářové a **všem dalším pedagogům** základní školy Velké Karlovice, kteří se Petrovi s nasazením věnovali.

Je zřejmé, že naše základní škola dokáže dosahovat vynikajících výsledků v oblasti vzdělávání a je na vysoké úrovni. Základní škola a obec jako zřizovatel si nemůže víc přát než zasloužená slova chvály.

V obci Velké Karlovice je mnoho skvělých a nadaných lidí v oblasti sportu, vzdělání, kultury, řemesel atd., a je dobré, že i ti jsou pro nás všechny motivací.

Fotografie jsou z Baťovy vily ve Zlíně. Na první fotografii přijímá Petr Rustler gratulaci od hejtmána Radima Holíše, na druhé fotografii jsou zleva: Mgr. Jindřiška Paprskářová, Petr Rustler a Mgr. Svatava Koňaříková, ředitelka Základní školy ve Velkých Karlovicích.

(redakce)

Setkání orelských seniorů župy Bauerovy ve Velkých Karlovicích

Dne 22. října 2022 se sjelo do Velkých Karlovic 20 seniorů na setkání orelského dne. Přijeli z jednot Kunovice, Halenkov-Huslenky, Zašová, Mořkov a také z místní jednoty.

Setkání jsme zahájili v 9 hod. návštěvou místního muzea, kde jsme společně obdivovali život našich předků, jak žili v minulém století. Postupně jsme si za výkladu průvodkyně prohlédli jednotlivé místnosti, kde nás zaujaly výrobky, které byly ručně vyráběny a spojeny s valašským životem, také krásný místní betlém, kostelíček a další. Ve vrchní části muzea jsme si prohlédli výstavu ručně vyřezávaných dřevěných obrazů a obrázků, v další budově jsme shlédli výstavu z bývalé sklárny ve Velkých Karlovicích. Poté jsme se společně vyfotografovali.

Po návštěvě muzea jsme přešli na místní hřbitov, kde jsme pietní akcí uctili společnou modlitbou u hrobů Josefa Plánky a Františka Oravce jejich památku, položili na hroby květiny, zapálili svíčky a

vzpomínali jsme, co pro Orel vykonali.

Při návštěvě místního kostela jsme si od průvodkyně Ing. Jindřišky Zvěřinové vyslechli historii kostela, společně se pomodlili za zemřelé členy župy Bauerovy a zazpívali jsme písně k Panně Marii. Po návštěvě kostela Panny Marie Sněžné jsme šli do pastoračního centra na posezení a občerstvení, které připravila Jana Němečková.

Naše krásné a požehnané setkání jsme ukončili společným obědem.

Všem zúčastněným chci upřímně poděkovat a těším se na další setkání.

Josef Škrabánek, starosta jednoty Orla Velké Karlovice

24. 12. 1992 - poslední Vánoce v Československu...

„Aj, Javorník, Javorník, přes Javorník chodník...“,

zpívá se v jedné karlovské písničce. Chodníků, které vedly přes hřebeny Javorníků k našim sousedům na Slovensko, byly v minulosti desítky. Spojovaly obyvatele kotárů, jak české - karlovské, tak slovenské - makovské strany. Lidé zkoušení tvrdým životem na valašských polích a lukách, se stejnou vírou, tradicemi, mnozí pojení i pokrevními vazbami. Málokdo by si dokázal pomyslet, že jejich společné putování jednou skončí...

Psal se rok 1989. Ve státech východního bloku sílila nespokojenost lidí, utlačovaných komunistickým režimem. Moc komunistů postupně slábla i u nás v Československu. Lidé se již nebáli demonstrovat a vyjádřit svůj nesouhlas s tehdejšími politickým zřízením. Poslední snahy režimu o zvrácení událostí odstartovaly známou sametovou revoluci, která po 41 letech totality navrátila Čechoslovákům svobodu. Listopad 1989 však neznamenal změnu jen v politickém uspořádání Československa. Mnoho Slováků začalo volat po vytvoření samostatného státu. Snahy prezidenta Havla o zachování stávající federace byly marné. A tak, bez vypsání referenda a možnosti národa vyjádřit svůj názor k této věci, byl poslanci tehdejšího Federálního shromáždění schválen Ústavní zákon o zániku České a Slovenské federativní republiky k 31. prosinci r. 1992.

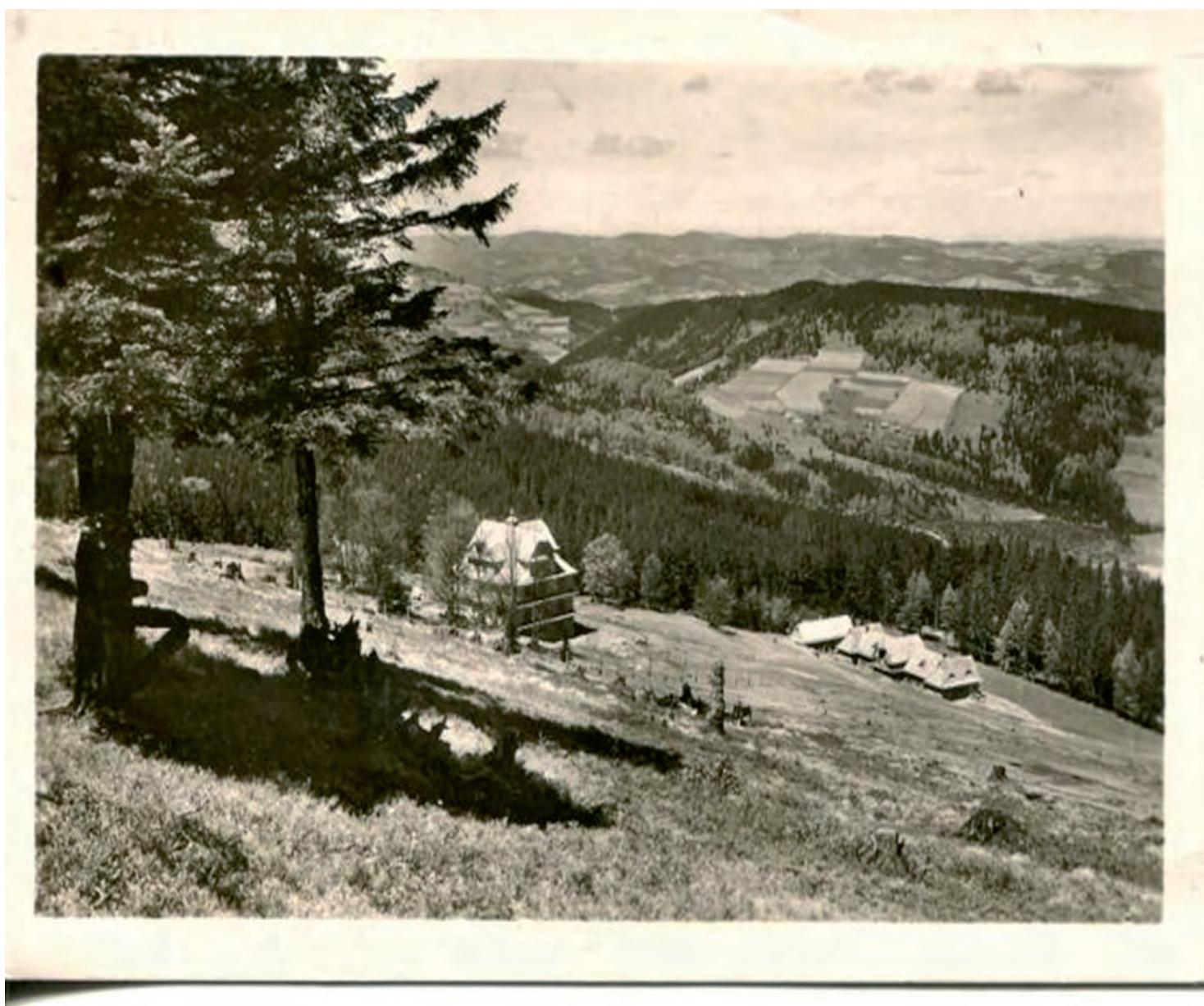
Mezi naší obcí a Slovenskem měla najednou po dlouhých letech věst

státní hranice přes pohoří Javorníků. Jak však rozdělit území, které obývali jak Karlovjané tak Slováci? Velký spor byl zvláště o území Kasárna. Oblast, původně patřící ke karlovské straně, byla za 2. světové války přiřazena ke Slovenskému štátu. Při vymezování hranic bylo proto rozhodnuto, že Kasárna připadnou Slovákům. Určením této hranice tak došlo k tomu, že mnoho objektů ve vlastnictví Čechů se najednou octlo na slovenské straně. Češi se tak prakticky stali cizinci ve svých chalupách... Karlovjané a Slováci. Kdysi tak blízcí lidé najednou oddělení hranicí.

Ptáte se, proč toto téma připomínám právě v tomto vánočním čase? Vánoce r. 1992 se pro mnohé staly posledními Vánoci strávenými se svou rodinou ve společném státě. Ten, kdo jel po r. 1993 navštívit své příbuzné na Slovensko, byl najednou cizincem v kdysi společné vlasti. Pro mnohé smutné a těžké chvíle... Díky vstupu ČR a SR do EU se hranice mezi oběma státy otevřely. Nedávná covidová opatření spojená s uzavřením hranic nás však na chvíli vrátila do minulých let.

I když už se Slovenskem netvoříme jeden stát, jsme si stále jistým způsobem blízcí. Byli byste překvapeni, kolik Karlovjanů má v sobě slovenskou krev. Třeba i ten co vám tu píše...

Zdeněk Drienovský ml.

Kasárna z roku 1949

Dům s tajemným příběhem

V naší obci se nachází 1179 obydlí. Každé z nich má svou historii. Některá je krátká, ale jiná je velmi dlouhá. Není to tak dávno, co se ve velkokarlovických domech a usedlostech rodily děti, což obstarávaly porodní báby, ale co se v nich také umíralo a vlastně dodnes umírá. Ještě v čase mého dětství se z našich domů a usedlostí vypravovaly pohřební průvody.

V naší obci se nachází několik velmi zajímavých obydlí. K těm nejpozoruhodnějším patří: fojtství z roku 1793, čp. 23, Barvičův dům snad z roku 1813, čp. 267, nádherný dům akademického malíře Aloise Schneiderky na Soláni z roku 1947, čp. 657, zajímavá vila lékaře Petra Smerťkina z roku 1937, čp. 304 a půvabná vilka rodiny Zelenkovy, čp. 642 u zastávky ČD. Vilku v roce 1940 navrhl a dal postavit řídící učitel Antonín Zelenka (1886 - 1957), který pak v ní žil s chotí Anastázií (1906 - 1982), rozenou Petřiválskou, a dvěma dětmi. Jedinými nájemníky vilky byli v 50. letech minulého století bezdětní manželé Rýparovi. Stejně pohledná vilka, čp. 103, stojí v blízkosti sportovního stadionu. Patří rodině pana Míly Koláře. Před lety ji nechali vybudovat manželé Duškoví, Metod Dušek (5. 7. 1888 - 28. 5. 1955), ředitel školy, a Bedřiška Dušková (28. 9. 1889 - 18. 3. 1970), učitelka. Nedaleko vilky rodiny Kolářovy se nachází honosný zajímavý dům čp. 645, který vybudoval stavební mistr Michal Solanský (11. 12. 1886 - 6. 4. 1976), v současné době je dům neobydlený, opuštěný, smutný...

Naprosto mimořádným domem v naší obci je měšťanský Grossmannův dům z roku 1911 na rozcestí Soláň, čp. 451, se secesní výzdobou. (Secese - slohový proud z přelomu 19. a 20. století. Popřela umělecké slohy 19. století a v architektuře položila základy pro rozvoj moderního umění, např. konstruktivismu, který zdůrazňoval účelovost, tvarovou jasnost stavby s využitím krásy a technické dokonalosti moderních stavebních hmot.)

Dům postavil Ferdinand Grossmann (30. 10. 1871 - 23. 8. 1943) s chotí Karolínou (6. 3. 1877 - 28. 1. 1931). Ferdinand Grossmann se narodil ve Velkých Karlovicích manželům Adolfu Grossmannovi a Vilhelmíně Grossmannové, rozené Paceltové. Profesí byl krejčí. 18. listopadu 1895 se oženil se slečnou Karolínou Hadvičákovou z Malých Karlovic, která byla dcerou Michala Hadvičáka, púlpasekáře v Malých Karlovicích, a Veroniky Hadvičákové (rozené Paprskářové) z Velkých Karlovic.

Manželé Grossmannovi měli dvě děti. 1. března 1897 se jim v čp. 266 narodil syn Adolf, který ale 8. listopadu 1898 zemřel. Byl mu 1 rok, 8 měsíců a 8 dnů. 10. září se manželům Grossmannovým ve Vídni, kde Grossmannovi v tom čase žili, narodila dcera Marie. Dožila se 21 let. Příčinou jejího úmrtí v čp. 451 byla tuberculosis pulmonum. Tam ji zaopatřil a o tři dny později pochoval do rodinné hrobky farář František Vitásek.

Grossmannův dům byl postaven na křižovatce rušných cest. Jeho majitelé využili výhodnou polohu domu k provozování obchodní činnosti. Nacházelo se v něm krejčovství a obchod se střížným zbožím. Podnikavá paní Karolína později obchodovala také se dřevem.

18. listopadu 1931 ve věku 54 let zemřela ve vsetínské nemocnici Karolína Grossmannová. O tři dny později byla pochována na hřbitově ve Velkých Karlovicích.

Ferdinand Grossmann přežil svou choť o dvanáct let. Zemřel 23. srpna 1943 doma, zaopatřen farářem Antonínem Kolískem. Také on byl pochován do rodinné hrobky na hřbitově ve Velkých Karlovicích. Po jeho smrti zdědili dům příbuzní Anděla Hemalová s manželem Richardem a Julius Horský s rodinou.

V čase 1958 - 1959 převzal „správu“ nad Grossmannovým domem národní podnik JEDNOTA a MNV ve Velkých Karlovicích, kteří jej sami obsazovali nájemníky, kterými byli: sestry Mikulcovy (Lidka a Anděla), rodina Jaroslava Křenka, paní Marie Šilerová se synem Aloísem, slečna Jonela Kacerlová a další.

V domě byly dva obchody. Větší obchod se střížným zbožím a galanterií, v němž se vystřídaly prodavačky: Marie Zvěřinová, Stanislava Koňářková a Vlasta Švecová. V prodejně byl telefon, k němuž jsme chodili telefonovat na tzv. výzvu. V současné době se v něm nachází trafika Ing. Rostislava Boráka. Zařízení obchodu je z velké části původní.

V menším obchodě v letech 2. světové války prodával potraviny Dobromil Kovář, který se svou chotí Boženou Kovářovou bydlel v Grossmannově domě. 23. 11. 1944 byl za pomoci partyzánů nedaleko domu popraven. Na domě jej připomíná pamětní deska. Ná-

sledně v obchodě působili: manželé Josef a Marie Belháčovi (potraviny), manželé Čestmír a Olga Procházkovi (zelenina) a pan Libor Chromčák (mléčné výrobky). Dnes se v něm nachází pohledná vinotéka Ing. Aleše Frydrycha, u jejíhož velmi hezkého výkladu se často ráda zastavím.

Na domě se nachází státní nivelace, jejíž poškození se trestá.

Za mých dětských let jsme si se sestrou chodily do Grossmannova domu kupovat za peníze z pokladničky kočičí mýdlo všech barev a chutí a pendrek. Se strachem jsem po dlouhém schodišti v domě, v doprovodu maminky, stoupala do ordinace zubního lékaře Zdeňka Kuchaře, kde později bydlela rodina Stanislava Zbranka. V malé zahrádce u domu stále stojí vzrostlá jedle, kterou vždy o Vánocích manželé Jaroslav a Božena Šilerovi ozdobili a osvětlili nám všem kolemjdoucím pro radost.

Grossmannův dům má svou smutnou událost, kterou jsem slyšela vyprávět. Marie Grossmannová byla zasnoubena s Vítězslavem (Víteň) Potockým. Před svatbou ale Marie zemřela, proto byla do rakve uložena jako nevěsta ve svatebních šatech i střevících. Vítězslav Potocký žil jen o dva roky déle než jeho snoubenka, zemřel 22. 11. 1922. Oba snoubenci jsou pochováni v rodinných hrobkách téměř vedle sebe.

Marie Mikulcová

OPRAVA: V podzimním čísle obecního zpravodaje v textu „Dvě výročí naší školy“ na str. 13 ve třetím řádku opravuji - Ludvíka HILGERTA z Prahy.

-mim-

Zhodnocení divadelní sezóny a plány na rok 2023

Vážení přátelé karlovského divadla, chtěl bych touto cestou zhodnotit letošní divadelní sezónu 2022 a zároveň nastínit, co Karlovský ochotnický soubor KOS chystá na rok příští.

V letošním roce jsme konečně po dlouhé covidové době uvedli divadelní hru - Jedenácté přikázání od Františka Ferdinanda Šamberka. Mohu snad říci, že ještě na žádnou hru z dřívějšího repertoáru jsme nevydali tolik času a energie při zkoušení a organizaci plánovaných představení. Nebylo to tím, že by snad byla hra složitější než ty předchozí, ale jinými nepředvídatelnými okolnostmi spojenými s dobou covidu.

No považte sami. Hru, kterou jsme v původním obsazení nazkoušeli na přelomu roku 2019 a 2020, jsme uvedli pouze jako premiéru (v únoru 2020). Poté opatření Ministerstva zdravotnictví divadelní představení pozastavilo.

V červenci jsme si říkali, „Třeba to půjde na podzim, když už máme půjčené kostýmy z Ostravského divadla, připravme se na to“. Ale objevila se další nepříjemnost. Jedna z hlavních představitelky z důvodu studijních a pracovních povinností nemohla vystupovat. Museli jsme rychle tuto roli přepsat a vzhledem k množství textu postavy kompletně znovu nazkoušet, ale na plánované termíny v září a říjnu 2020 jsme byli připraveni. Poté jsme řešili při přípravě další problémy podle aktuálních opatření - maximálně do 100 diváků, mezery mezi nimi, všichni diváci musí mít roušky (pro případ, že by někdo zapomněl, jsme roušky nakoupili).

atd. S blížícím se termínem představení se opatření zpříšňovala a hlavně jsme měli v Karlovicích poměrně hodně případů covidu, tak jsme to vše zase zrušili. V letošním roce se situace zlepšila, tak jsme představení znovu nazkoušeli (opět jsme museli jednu z postav z důvodu pracovní zaneprázdněnosti přepsat) a mohli jsme vám hru představit. Musím říci, že vzhledem k návštěvnosti na našich představeních a ohlasům od vás diváků, asi byly úspěšné. Samozřejmě vy diváci jste byli jako vždy vynikající, což nás pokaždé u srdíčka zahřeje, když se vám to líbí. Kromě domácích představení jsme ještě hráli mimo Velké Karlovice ve Viganticích, Horní Bečvě a nově na Slovensku, v rodišti národního umělce, herce Jozefa Kronera, Staškově. Velmi milé bylo, že na naše představení přišli i čtyři jeho příbuzní.

No a co chystáme na příští rok 2023? (Pravděpodobně začneme hrát v březnu). Od července jsme se začali do různých divadelních textů a vybírali hru vhodnou pro následující sezónu. Nakonec zvítězila „klasika“ - komedie od N. V. Gogola - **Ženitba**. O kvalitě a aktuálnosti této divadelní hry svědčí i to, že ji mají v repertoáru i velká profesionální divadla, tak doufám, že se vám hra v našem podání bude líbit a budete se dobře bavit. My už na tom v současné době makáme (první zkoušky začaly na konci října), tak snad budeme všichni zdraví, v březnu 2023 připravení a uvidíme se s vámi v divadle.

Závěrem bych vám, divákům, kteří na naše představení chodíte, chtěl moc poděkovat za vaši podporu, protože největší odměnou za naši práci je právě spokojený divák našich divadelních představení.

Marek Drozd, Karlovský ochotnický soubor KOS (fotografie z fb souboru namátkově vybrané redakcí)

O českém jazyku s láskou

Přemýšlela jsem, jakými tématy se rozloučím se čtenáři obecního zpravodaje. Zvolila jsem má milovaná témata: přírodu, historii a český jazyk, o němž Josef JUNGSMANN (1773 - 1847), profesor, přední buditel českého národa napsal:

„Zůstaneme českým národem, dokavad jazyk český v přesnosti a čistotě zachováme. V jazyku naše národnost. Bez čistoty jazyka není pravé výmluvnosti, není slovesnosti. Porušení jazyka jest porušení národnosti a počátek jejího pádu.“

Mluv sobě každý doma, jak umíš, ale písemného jazyka, kterýž jest právo a jmění celého národu jednotník, dotýkati varuj se.“

Český jazyk - to je čeština a spisovný jazyk český. Čeština patří do rodiny slovanských jazyků. Vznikla z jazyka západoslovanského kmene Čechů, který byl početný, hospodářsky silný a který si časem podrobil ostatní kmeny a vytvořil z nich český kmenový svaz. Tak se v 10. století našeho letopočtu z jazyka českého kmene stal jazyk celého státu Přemyslovců.

Spisovný český jazyk vznikl později a formoval se postupně. Je druhým nejstarším slovanským spisovným jazykem. Prvním byla staroslověnština, jazyk užívali věrozvěstové Konstantin a Metoděj a jejich žáci při šíření křesťanství na našem území.

Náš národní jazyk prošel dlouhým historickým vývojem, trvajícím již více než tisíc let, a vyvíjí se i dál. Prošel léty rozkvětu (husitství, humanismus, národní obrození), ale i léty úpadku po bitvě na Bílé hoře (8.11.1620), kdy byl postupně vytlačován z veřejného života, z úřadování a ze školství.

Během vývoje českého jazyka byla jeho slovní zásoba obohacena o nová slova, přejatá z jazyků blízkých i vzdálenějších zemí (např. Škola - z latiny, kamarád - ze španělštiny, věda, vděk - z polštiny, příroda - z ruštiny, žervé - z portugalštiny atd.). Tak se čeština stala třetím národním jazykem na světě (po angličtině a čínštině) s nejbohatší slovní zásobou. Tuto skutečnost dokázal nejvíce ocenit Karel Čapek (1890 - 1938), náš největší slovesný umělec, když o své mateřštině řekl a napsal:

„Chtěl bych umět napsat vše, co dovedeš vyjádřit; chtěl bych užít alespoň jedinkrát všech krásných, určitých, živoucích slov, která jsou v tobě. Nikdy jsi mi neselhala; jen já jsem selhával, nenacházeje ve své tvrdé hlavě dosti vědomí, dosti povzletu, dosti poznání, abych to vše vyjádřil.“

Musel bych žít sterým životem, abych tě plně poznal; doposud nikdo nezhlédl vše, co jsi; ještě jsi před námi, tajemná, překypující a plná dalekých výhledů, budoucí vědomí národa, který vzestupuje.“

To jsou slova hluboké pokory. V současné době se pokora nenosí...

S češtinou jsem pracovala 37 let. Přála jsem si pracovat déle, jenže někdo si to nepřál... V současné době o ní často přemýšlím, z toho, jak s ní zacházíme, je mi velmi smutno.

V redakcích novin a časopisů, dokonce i v některých vydavatelstvích, scházejí korektori, z televize již nezní spisovná čeština, mnohé televizní programy jsou znehodnoceny častými vulgarismy, problémy se spisovnou češtinou mají i někteří moderátoři, ale především redaktori (např. vrtulníky, kteří vzlétli, rozdělil terén remízkami, dostal se do prostor budovy, stál na velmi vratkých nohách, před čtrnácti dnama...). Úroveň naší mateřštiny na sociálních sítích je žalostná, také jí neprospívá přemíra amerikanismů, co nás atakují. Ale nejvíce mne trápí to, že naši nejmenší mezi sebou nekomunikují slovy, ale zkratkami a značkami. Tato pokleslá úroveň naší mateřštiny mne velmi bolí.

Na konci svého přemýšlení o našem národním jazyku, o češtině, prosím o jedno. Žijeme ve Velkých Karlovicích, ve velkokarlovické dolině. (Obce Karlovice leží: u Zlína, u Holešova, u Bílovce, u Bruntálu, ale i u Turnova nebo v okrese Kutná Hora.)

Proto prosím všechny, kdo budou psát o naší obci, aby za slovo „karlovský“ hledali v bohaté slovní zásobě českého jazyka půvabnější slova, např. „Karlovský trojlístek informuje“ - děti z naší školky informují, trojlístek ze školky informuje, Včelky, Berušky a Motýlci informují, informace z naší školky, něco o životě v naší školce atd. Možností je nepřeberné množství. DĚKUJI.

Marie Mikulcová

Tato nádherná fotografie je od Josefa Vrážela a připomíná nám, že se blíží tříkrálová sbírka. Budme štedří a pozorní k potřebám druhých...

Šachové okénko - mládež

Šachisté na podzim nelenili a připravovali se pilně na dva důležité turnaje podzimu pořádané nedaleko nás v Karolince, tradičně ve Valašském národním divadle. V jednom týdnu se odehrály právě tyto turnaje ve středu 23. 11. 2022 přebor škol okresu Vsetín a v sobotu 26.

11. 2022 turnaj mládeže Podzimní pohár 1. Vasto. Na obou turnajích měli Karlované zastoupení. Ve středu přijelo do Karolinky družstvo šachistů z naší školy a také další družstva ze Vsetína: ZŠ Integra, ZŠ Ohrada, dále ZŠ Valašská Polanka, ZŠ Salvátor Valašské Meziříčí, ZŠ Valašská Bystřice, Masarykovo gymnázium Vsetín, ZŠ a MŠ Karolinka, ZŠ Zubří. Naši šachisté se umístili na 5. místě, což mě velice potěšilo, že dokonce o tři místa předčili Karolinku. Sice na ostatních turnajích hrají pod Šachovým klubem Karolinka, ale je mezi kluky zdravá soutěživost, hráli v družstvech každý za svoji školu, tak se snažili ze sebe vydat to nejlepší, za což jim moc děkuji a také za podporu doprovodu pana školníka Zdeňka Dorňáka. Středovní soupiska: Pavel Janovský, Tomáš Koňář, Marek Dostál, Šimon Orság.

Naši Marek Dostál a Šimon Orság hráli také v sobotu 26. 11. 2022, kdy se hrál Podzimní pohár 1. Vasto, to už se účastnil každý jednotlivě, hrálo se ve dvou kategoriích A - hráči s ELO koeficientem a B - šachisté bez ELO koeficientu a neregistrovaní šachisté. Naši nebyli sice na stupních vítězů, ale od umístění je dělilo jen málo. Přihlášeno bylo dohromady 78 šachistů z okresu. Moc vám kluci fandím a jsem ráda, že se stále šachu věnujete. Doufám, že k vám přibudou i další šachoví nadšenci a přijdou si zahrát do našeho klubu v IC v Karolince každý pátek od 16 hodin. Vítán je každý, kdo má rád šach.

Andrea Křenková

Volejbal

Podzim 2022 je v našem volejbalovém klubu skvělý. Naše volejbalová základna se rozrostla o nové členy a nyní se scházíme každý pátek ve velkém počtu. Moc chci poděkovat všem volejbalistům i těm budoucím za účast při hře i společenských událostech, které okolo našeho týmu máme. Přeji krásné a pohodové Vánoce a budeme se spolu těšit na další sportovní akce, které nás v příštím roce 2023 určitě čekají.

AK

Podzim a mladí hasiči z Podt'atého

Září, říjen a listopad jsou měsíce, kdy vrcholí sezóna pro závodníky TFA a ani u nás to nebylo jinak. Chystali jsme naše dva závodníky na poslední špičkové závody v ČR a ani netušili, co se následně odehraje v listopadu na zcela jiném poli než sportovním. Ale po pořádku. Členka našeho sboru se i nadále věnuje úzké specializaci zdravotníce a nyní má za sebou 3 měsíce pilné přípravy ve vsetínské nemocnici. Sem dojíždí co 14 dnů spolu se svými mladými kolegy z celého okresu, které zajímá zdravotní věda - již posunuta na vyšší level. Chirurgie, první pomoc, obvažová technika, to je denní chléb přípravy. Musíme proto dělit přípravu, závody a Midi Medik, právě tak se to jmenuje. Cílem je rozšíření znalostí v oblasti, která je pro hasiče tak zásadní. Přejme jí, ať jí do června, kdy tento kurz končí, elán vydrží. Náročný byl pro nás i zbytek sezóny, kdy jsme cílili na ty největší závody. Vrcholem bylo pozvání a účast na závodech na zámku v Rosicích za účasti 200 dětí, zde byly kategorie navíc smíšené i o 70 závodníků. Jednalo se o silový závod, kde i trénování závodníci vyhořeli na téměř 800 m běhu navíc. My jsme do Karlovic odjízďeli s těžko uvěřitelným výsledkem - v kategorii mladších 2. místo a u starších místo páté. Další závody jsme již s díky odmítli a se ziskem 13 zlatých, 8 stříbrných a 5 bronzových medailí v 21 závodech jsme se zařadili opět mezi ty nejlepší v republice, co se týká umístění na počet závodníků, které máme dva.

To jsme ale ještě netušili, jak a co se všechno vyvine dál a že vrchol sezóny nebyl v Rosicích. V měsíci listopadu jsme dostali jinou pozvánku, a to na Obecní úřad v naší obci. Zúčastnili jsme se, děti byly oceněny za své sportovní úspěchy. Děkujeme tímto vedení obce, škole, regionálnímu deníku Jalovec, prostě všem, kteří nás podporují a fandí nám. Překvapením ale nebyl ještě konec, netušili jsme, co se odehraje dále a splní naše sny. Podařilo se nám do Karlovic přivést dvě špičkové české firmy, jedničky ve svém oboru, firmy, jejichž loga

nosí i členové České hasičské reprezentace a hrdě budeme nosit i my. Člen našeho sboru Michal se na základě svých výsledků v 15 letech jako jeden z prvních juniorů v ČR dostal do povědomí firmy DEVA a dva roky bude hájit právě jejich barvy. Pod hlavičkou svého sboru bude nastupovat do závodů vybaven tím nejmodernějším zášahovým oblekem firmy DEVA. O den později se rozhodla i firma HOLIK Zlín připojit k firmě DEVA a vybavit našeho závodníka zášahovou obuví a rukavicemi, a taktéž na dva roky spojit své síly s námi. Úžasný krok největších firem, kterého si moc vážíme a velká odpovědnost z naší strany vůči těmto firmám na následující období.

Co říct závěrem? Michalovi a Marii přejeme, ať se jim sportovně i v osobním životě daří i nadále tak, jako doposud. Marii přejeme, ať i ona za 3 roky dostane takovou profesionální možnost jako Michal. Výsledky tomu dlouhodobě napovídají a snad i ona již bude nosit na svém sportovním dresu v nové sezóně tyto prestižní značky. Všem našim členům, obyvatelům obce a nejen jim, přejeme krásné a pohodové vánoční svátky a do nového roku 2023 jen to dobré.

Zdeněk Dorňák, Martin Pavelka, SDH Podt'até

Mladí hasiči Velké Karlovice v roce 2022

Šestá sezona mladých hasičů Velkých Karlovic začala hned v lednu. Během zimy jsme se ještě potýkali s covidovými omezeními a tréninky jsme tak provozovali venku ve formě turistiky, běžkování nebo bobování.

Uzlovací liga zlínského kraje (ULZK), která je tradiční zimní dětskou akcí ve vnitřních prostorách, sokolovnách a kulturních domech po kraji, se po zrušení prvotních ligových kol konečně rozjela. Organizátoři zvolili distanční způsob, kdy na závod přijel celý tým v daný čas, absolvoval si své soutěžní pokusy a odjel domů tak, aby na místě nebyl velký počet lidí. Výsledky závodu jsme se dozvěděli večer na webu ligy. Postupně s uvolněním omezení jsme se dočkali i klasického ligového kola bez roušek a se spoustou kamarádů z ostatních týmů, kteří umí vytvořit bouřlivou atmosféru pro ty nejlepší výkony. S dětmi jsme se shodli, že když je v sále o 300-400 lidí méně než obvykle, ztrácí závody své kouzlo a návrat k normálu jsme s radostí přivítali. ULZK je dvanáctidílný ligový seriál soutěží pro mladé hasiče od listopadu do března. Pro rok 2023 jsme získali pořadatelství ligového kola i do Velkých Karlovic.

S přibývajícím slunečným paprskem a odtávajícím sněhem jsme se pustili do tréninků a závodů letních disciplín jako TFA, štafeta dvojic, 60 m překážek a požární útok. Termínový kalendář po předchozích dvou chudších letech opět nabral na síle. Bylo nutné pečlivě počítat děti, závody, řidiče, trenéry a dopravní kapacitu tak, aby se všichni ocitli ve správný čas na správném místě a do této logistické úvahy zahrnout i týmy dorostu a veteránů. Zeměpisně jsme se pohybovali nejvíce na Moravě, ale i pár slovenských soutěží jsme navštívili. Vzdálenost a závodní intenzita byla zvolena podle dané věkové kate-

gorie. Nejvíce se nám podařilo absolvovat 5 soutěží za den, běžná dávka byla ovšem 1-2. Během léta jsme zpozorovali i vzácný jev - volný víkend. Vyskytl se pouze jednou a dále už jeho existenci v hasičských záznamech neeviduujeme. Někteří dokonce tvrdí, že i toto je relativní, protože své volno trávili při rekonstrukci garáže a kuchyně v hasičské zbrojnici a přý se to za volný víkend považovat nedá. Historické záznamy na sociálních sítích a jiných věrohodných zdrojích o tom ale mlčí, takže pravdu se nejspíš nikdy nedozvíme...

Z mimosoutěžních aktivit mladých hasičů musíme zmínit tradiční oblíbenou akci rafty na řece Moravě, termínově konanou v květnu a srpnu. Četné akce u zbrojnice v Tisňavách spojené s přespáváním či stanováním. Společný trénink s mladými hasiči z Kněhyně. Posoutěžní toulky po česko-moravsko-slovenských luzích a hájích, koupalištích a náměstích. Počasí bohužel nedovolilo uspořádat zimní lavinový výcvik a jarní lezecký výcvik. Naštěstí jde o každoročně se opakující akce a pro případ nebezpečí jsme procvičili alespoň první pomoc, záchranu osob na vodní hladině a orientaci v terénu. Děti se účastní i společenských akcí ve sboru jako zabijačka, stavění a kácení máje, vaječnice, ukončení sezony a mnoha dalších.

Letos jsme začali pracovat i v kategorii dorostu. Děti ze smíšeného týmu starších žáků nám odrostly a vznikl tak prostor pro vytvoření týmů dorostenců a dorostenek, kteří budou v budoucnu tvořit základ v dospělých kategoriích muži a ženy. V tomto ohledu jsme si vybrali pouze jednu sportovní disciplínu, a to požární útok. Hlavní rozdíl oproti dětské kategorii je dvojnásobná délka dospělé trati a s tím související nároky na rychlost, obratnost a týmovou souhru. Kvůli absenci dorostenecké kategorie u většiny závodů v okolí jsme se museli sportovně poměřovat s mnohem zkušenějšími týmy v kategoriích muži a ženy. I přesto se za své výkony během sezony nemusíme stydět. Forma nám s množstvím tréninků a závodů stoupala, časy šly dolů a výsledky nahoru.

O jednotlivých akcích SDH Tisňavy jsme informovali průběžně v předchozích číslech Karlovského zpravodaje, proto bilančně uvádíme přehled výsledků v roce 2022.

Statistika 2022:

mladší žáci: 19 soutěží, 3x zlato, 3x stříbro, 5x bronz,
starší žáci: 38 soutěží, 17x zlato, 7x stříbro, 9x bronz
dorostenci: 25 soutěží, 1x stříbro, 2x bronz

dorostenky: 3 soutěže
veteráni: 18 soutěží, 5x zlato, 5x stříbro, 4x bronz.
Celkově 2. místo ve Valašské hasičské lize.

Za podporu děkujeme Obci Velké Karlovice, partnerům a přátelům SDH Velké Karlovice-Tisňavy. Karlovjanům přejeme krásné bílé Vánoce a pohodový rok 2023.

Lukáš Vojvodík, SDH Velké Karlovice - Tisňavy

SDH Velké Karlovice U Kostela

Velitelský automobil Mitsubishi L200 pro jednotku dobrovolných hasičů U Kostela

V letošním roce se nám podařilo zrealizovat nákup velitelského automobilu, který nahradil již starší vozidlo Lada Niva, které bylo posádce k dispozici od roku 2006. Vozidlo bylo pořízeno Obcí Velké Karlovice a s financováním pomohl Zlínský kraj z programu „RP12-22 Dotace obcím pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí Zlínského kraje“. Celková částka vozidla vyšla na 1.299.540,- Kč, kdy z dotací Zlínského kraje bylo proplaceno 400.000,- Kč, zbylou část dofinancovala obec Velké Karlovice. Starší vozidlo Mitsubishi L200 (rok výroby 2019) se hasičům podařilo sehnat v Rakousku a o vestavbu se postarala firma THT Polička. Ve vybavení terénního auta nechybí hasiči-vysokotlaké zařízení spojené se 150 litrovou nádrží na vodu a k dispozici je i pěnídlo. Dalším vybavením vozu je také motorová řetězová pila s příslušenstvím, hasicí přístroje, páčidlo i lékárnička. Vozidlo bude sloužit ke zlepšení akceschopnosti výjezdové jednotky v těžkém nepřístupném terénu.

Poslední posila do vybavení výjezdové jednotky

Po dlouhém vyřizování se už konečně ohlívá v naší garáži dvoumístná čtyřkolka značky Can-am 1000R XT-P. Spolu-financována byla z dotačního programu IROP Hasiči - naše pomoc a dodána byla společností Jakemoto ze Semil. Celková cena byla 602.350,- Kč, kdy podíl z dotace byl 253.270,- Kč, zbytek byl dofinancován obcí Velké Karlovi-

ce. Do výbavy stroje patří mimo jiné i dva kusy radiostanic, dvě ruční svítilny, lékárnička pro hasičské vozy a rozšířena ještě bude o batoh na lesní požáry. Výjezdová jednotka bude žádat o dotaci na dovybavení čtyřkolky o sněžné pásy.

Mikulášská spanilá jízda

Jak jsme již slíbili, v tradici pokračujeme a budeme pokračovat dále, i když ne všem se vždy zavděčíme. Svatý Mikuláš se s andělem nestačil divit, že zrovna ten den si tolik dětí uklidilo své pokojíčky a snažilo se napravit své hříchy. Letos se v pekelné kleci ocitlo pár hříšníků, ale v jednom případě byl hříšník navrácen i z pekla, že ho tam vážně nechtějí. Všem účastníkům moc děkujeme, že jste nás přivítali s jiskřičkami v očích a s tak velkým nadšením. Radost vašich ratolestí, ale i vás dospělých nás nesmírně těší a nabíjí energií do dalších akcí, které pro vás stále připravujeme.

Na závěr vám chceme poděkovat za letošní účast na našich akcích, které jsme započali v červnu dětským dnem, pokračovali v létě sérií čtyř promítání letního kina, karlovskou poutí a završili jsme to teď ke konci roku Mikulášskou spanilou jízdou. Velké díky patří Obci Velké Karlovice za finanční podporu.

Chtěla bych poděkovat všem členům, kteří se zapojují do těchto akcí, obětují svůj volný čas a jdou do všeho po hlavě s odhodláním a láskou.

Do Nového roku 2023 chceme všem popřát hodně zdraví, které je v dnešní době to nejcennější, mnoho pohody a spokojenosti.

za SDH Velké Karlovice U Kostela Mgr. Lucie Valigurová

Štábní kapitán Josef ZNOJ (vzpomínka)

Letos uplynulo 80 let od úmrtí štábního kapitána Josefa ZNOJE, (16. 3. 1897 - 7. 5. 1942), který se stal jednou z obětí druhé světové války v naší obci. O pouti jsem se mimořádnou náhodou setkala s panem Ing. Milanem Znojem a jeho chotí, který je vnukem Josefa Znoje. Slovo dalo slovo a já jsem pana Milana Znoje požádala o vzpomínku na jeho dědečka. Nyní ji nabízím čtenářům obecního zpravodaje.

Vzpomínka na Josefa Znoje

Letos je 125. výročí jeho narození a 80. výročí jeho úmrtí.

Josef Znoj se narodil 16. března 1897 v Kyjově.

Za I. světové války po zajetí se přihlásil do čs. zahraničního vojska v Itálii, kde bojoval jako legionář. Byl v roce 1918 zařazen k 39. výzvědnému pluku. Tato činnost byla velice nebezpečná, neboť v případě odhalení by byli vojáci rakousko-uherskou armádou jako vlastizrádci popraveni.

Po ukončení I. světové války se stal československým četníkem. Postupně působil v Brně, Tiché, Vítkovicích, Hukvaldech, a nakonec ve Velkých Karlovicích na četnické stanici jako vrchní četnický strážmistr. Po vypuknutí II. světové války byl zapojen v odbojové skupině „Obrana národa na Ostravsku a Valašsku“. Tato

skupina vykonávala hlavně zpravodajskou činnost a převádění osob na Slovensko. Na podzim r. 1941 došlo k zatýkání osob této skupiny. Josef Znoj byl v říjnu 1941 na četnické stanici ve Velkých Karlovicích zatčen za odbojovou činnost v organizaci „Obrana národa“.

Mezi zatčenými byli pplk. František Žebrák, Ing. Břenek Šupák, JUDr. Ladislav Dvořák, Ing. Dohnal z Místku, zaměstnanec skladu Jan Be-

ránek a strojívedce Josef Alina z Bystřice pod Hostýnem, škpt. Robert Foukal ze Vsetína a technický úředník Jiří Matula, z Velkých Karlovic učitel František Štěpánek a četnický strážmistr Josef Znoj. Zatčení byli převezeni do věznice krajského soudu v Moravské Ostravě a odtud 17. ledna 1942 do Brna, do Kounicových kolejí. Stanným soudem v Brně byli 20. ledna 1942 odsouzeni k trestu smrti. Zde byl rozsudek vykonán kolektivně na 72 osobách.

Ostatní zatčení a odsouzení byli k vykonání rozsudku 3. února 1942 převezeni do koncentračního tábora v Mauthausenu, kde byl 7. května 1942 Josef Znoj s ostatními popraven.

Po jeho smrti zůstala jeho manželka Růžena Znojová samotná se třemi dětmi Milenou, Lubomírem a Alešem. Přestěhovala se do domu u Jurečků.

Rod Znojů (dříve psáno i jako Znoyů) patřil mezi potomky habánů. Vyráběli keramiku ve Ždánicích již od 17. století. Josefův bratr Jan, akademický malíř a sochař, který například provedl výzdobu Husova sboru na Vinohradech, mimo jiné v r. 1947 předal bronzovou bustu T. G. Masaryka pro pomník ve Velkých Karlovicích. Jeho druhý bratr Ladislav byl keramik a vyučoval na umělecké škole v Uherském Hradišti. Jeho sestra Emilie žila ve Ždánicích.

Já sám jsem vnukem dědečka Josefa, kterého jsem nemohl znát, protože jsem se narodil až později. Moje babička a ani můj otec o dědečkovi nikdy nic neříkali, a tak informace o něm mám jen kusé a zprostředkované. Ve Velkých Karlovicích jsem jako dítě vyrůstal, ale v mých třech letech jsme se odstěhovali. O to krásnější vzpomínky na Karlovice mám. Z té doby pamatuji cukrárnu u Pokorných. Poblíž domu byl brod pro koňské povozy a lávka pro pěší přes Bečvu.

Z okna byla vidět pod lesem stráž, uvázaná kráva a ovečky. Nádherné jaro, léto, podzim i zima... Nádherná příroda a nádherní lidé.

Milan Znoj

Touto vzpomínkou na štábního kapitána Josefa Znoje uzavírám seriál „SMUTNÉ LISTOPADOVÉ DNY“, který jsem bohužel nedokončila a již nedokončím...

Marie Mikulcová

Můj pohled na tvar „karlovský“

Je jasné, že ve spisovné češtině jiný tvar než „karlovický“ neobstojí. (Karlovice - karlovický, Karlov - karlovský, Velké Karlovice - velkokarlovický) Je to v pořádku, čeština má svá pravidla, co se týče tvorby přídavných jmen ze jmen podstatných. Ale řekne mi někdo, kolik obyvatel z Velkých Karlovic, v minulosti, od roku 1714, kdy byly Karlovice založeny, vědělo o existenci obce Karlov? (Je v Jeseníkách.)

V lidské povaze je zjednodušovat a zkracovat zbytečně dlouhá slova. Taková slova jsou pak používána přednostně. A tak všichni rozumíme tomu, že karlovský je z Karlovic, stejně jako luhačovský z Luhačovic, vsacký ze Vsetína apod... Když jsme před 40 lety přišli do Karlovic a já jsem viděla kovový nápis na místním muzeu „Karlovské muzeum“, bylo mi to proti srsti. Pak jsem dostala první zaměstnání právě v tom muzeu jako průvodce, seznámila se s úžasnými osobnostmi - paní učitelkou Jarkou Vašutovou, panem ředitelem Vašutem a paní učitelkou Antoníí Heinovou a dostala od nich takové školení, že jsem si po první sezóně Karlovice i tvar „karlovský“ zamilovala. Paní učitelka Heinová byla s každým hned hotová, kdo namítl, že „Karlovské“ muzeum je špatně. Řekla, že my to tady tak říkáme a jsme na to zvyklí. V ten moment, kdy i mně to přestalo češtinářsky vadit, jsem věděla, že už jsem taky Karlovjan.

Jako redaktorka jsem byla na několika školeních, jak dělat lépe obecní zpravodaj a bylo nám řečeno, že používat místní zažitá názvy není nic špatného, že je to obyvatelům dané obce bližší. Mimochodem

jedno školení bylo blízko Lipníku nad Bečvou a víte, jak místní tvoří přídavné jméno od slova Lipník? Spisovně by bylo lipnický, ale tam neřeknou jinak než lipenský, a stejný název má jejich zpravodaj, Lipenské listy.

Myslím, že je rozhodující, pro koho je text určený. Karlovský zpravodaj je pro Karlovjany a tady s tím názvem nemá nikdo problém. Název „Karlovský zpravodaj“ tady existoval dřív, než jsem s ním já začala. Dostala se mi do rukou některá starší čísla. Název jsem pouze převzala a obnovila. Kdyby vycházel velkokarlovický zpravodaj, připadal by mi cizí, studený a méně náš než léty zaužívaný tvar karlovský.

Jitka Ryplová

**PALUBKY, OSB DESKY, FASÁDNÍ PROFILY
PODLAHY, BRIKETY, LIŠTY, BARVY**

DŘEVOPRODEJ

VELKÉ KARLOVICE - LESKOVÉ (areál Dolinka)

OTEVŘENO Po - Pá 7.30 - 16h, So - Ne dle tel. dohody

725 508 542

Obec Velké Karlovice - svoz odpadu v roce 2023

měsíc	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	interval svozu
Komunální odpad - SKO	9.-10.	6.-7.	6.-7.	3.-4.	1.-2.	12.-13.	10.-11.	7.-8.	4.-5.	2.-3.	13.-14.	11.-12.	pondělí/úterý SUDÝ týden 26 svozů/rok
	23.-24.	20.-21.	20.-21.	17.-18.	15.-16.	26.-27.	24.-25.	21.-22.	18.-19.	16.-17.	27.-28.	25.-26.	
Komunální odpad - SKO Podřáté/Tišňavý sídliště/ulice za MŠ kontejnery 1x1	3.	14.	14.	11.	9.	6.	4.	1.	12.	10.	7.	5.	úterý LICHÝ týden 26 svozů / rok
	17.	28.	28.	25.	23.	20.	18.	15.	26.	24.	21.	19.	
	31.							29.					
	18.	15.	15.	12.	10.	7.	5.	2.,30.	27.	25.	22.	20.	
Tříděný odpad - PLASTY	18.	15.	15.	12.	10.	7.	5.	2.,30.	27.	25.	22.	20.	13 x ročně
Tříděný odpad - PAPÍR	27.		10.	21.		2.	14.	25.		6.	17.	29.	9 x ročně
Tříděný odpad - SKLO			17.			23.			15.			15.	4 x ročně

červenou barvou označeny svátky

Platba poplatku za svoz komunálního odpadu

Poplatek za svoz odpadu můžete uhradit bezhotovostně na č.ú. Obce Velké Karlovice 176 531 2369/0800.

O sazbě poplatku a variabilním symbolu se předem informujte na telefonním čísle 571 422 423